

Македонски Глас

**СРЕКНА НОВА 2006. ГОДИНА
И ЧЕСТИТ БОЖИК**

БРОЈ

44

GODINA XII. 2005
ОКТОМВРИ - ДЕКЕМВРИ
listopad - prosinac
ЦЕНА 5 КН

ISSN 1333-7769

ЦРКВАТА “СВ. ВМЧ. ДИМИТРИЈ” ВО СКОПЈЕ

Во подножјето на Скопската тврдина, токму каде што завршува Старата скопска чаршија, како триумфална порта и како да пркоси на сите историски времиња, па и на денешното, опстојува една прекрасна црква посветена на СВЕТИ ВЕЛИКОМАЧЕНИК ДИМИТРИЈ.

Нема минувач чиј поглед не е измамен од оваа црква. Православните ќе застанат и ќе се прекрстат молејќи го миропеецот Св. Вмч. Димитриј, која зборува и делува како што работел и делувал нејзиниот Патрон - закрилник, кој го чувал светото православие, што може да се види од Житието. Така и црквата “Св. Вмч. Димитриј” не само од преосветувањето до денешни дни - 110 години од постоењето (повеќе од еден век), туку низ целото свое историско постоење, го чувала, го чува и брани своето православие, поминувајќи низ макотрпна историја, катастрофални несреќи и стои како стожер околу кој се собрале, се собираат и ќе се собираат многу наши поколенија.

Денес црквата “Св. Вмч. Димитриј” има посебна улога во Македонската православна црква. До неодамна беше Соборен храм на Светата македонска Светиклиментова афтокефална православна црква. Има посебна традиција, со прекрасен хор, со благословски трибини, особено за младите и студентите. Има и многу други активности и убава глетка во ова сенародно светилиште. Оваа црква нижи бисери од минатото и сегашноста, позитивни збиднувања за радост на верниците. Не значи дека нема порака за нејзината иднина, особено за младите сили на нејзините свештенослужители, кои даваат надеж и гаранција, дека уште поафирмативно и поусилбено ќе го следат Христовиот пат, ширејќи го Словото Христово во овој свет храм.

Протореј,
Чедомир Димитриевски

GLASILO ZAJEDNICE MAKEDONACA U REPUBLICI HRVATSKOJ

СПИСАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА

Главен уредник:
МАРИНА АПОСТОЛОВСКА-ВУЈАКЛИЈА
Редакција:
Марко Паризоски - Загреб
Даниела Стилић - Загреб
Бранка Јањик - Осиек
Ратко Димовски - Пула
Владо Настески - Ријека
Мирјана Мајик - Загреб
Анка Урдинова Пережа - Сплит
Компјутерска обработка: Сашко Дисоски
Лектура: Марија Георгиева-Петрик
Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Ovo se glasilo tiska sa sredstvima iz državnog proračuna RH posredstvom Savjeta za nacionalne manjine pri Vladi RH.
Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj, Zagreb, Masarykova 16/1
Matični broj: 3805760
Žiro račun: 2340009-1100038804

Tel./Fax: (01) 48 72 655

За издавачот: Славица Сагадин

Печат: НОНПАРЕЛ д.о.о. Загреб
На насловната страница: Икона "Св. Димитриј"

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete, Sektor informiranja, dana 14.7.1993.
Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1-7-94-01 od 10. svibnja 1994. ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ДРАГИ ЧИТАТЕЛИ

Ве известуваме дека овие денови започна со работа "Web" страницата на Заедницата. Нејзината адреса гласи: www.zmurh.hr, а новата "e-mail" адреса на страницата е: info@zmurh.hr (досегашната "e-mail" адреса: zajednica.makedonaca1@zg.t-com.hr и понатака ќе функционира, така да можете било која од овие две адреси да ја користите).

ЗАБЕЛЕШКА: коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Редакцијата. Редакцијата е одговорна само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

Со сите желби за среќна Нова 2006. година и берикетен Божик Заедницата на Македонците во Република Хрватска и редакцијата на "Македонски глас" ви ја подарува една од најубавите македонски песни, "Т'га за југ"

Т'ГА ЗА ЈУГ

ОРЕЛСКИ КРИЛЈА КАК' ДА ДИ МЕТЕНЕХ,
И В НАШИ СТР'НИ ДА СИ ПРЕЛЕТНЕХ!
НА НАШИ МЕСТА ЈА ДА СИ ИДАМ,
ДА ВИДАМ СТАМБОЛ, КУКУШ ДА ВИДАМ,
ДА ВИДАМ ДАЛИ С'НЦЕ И ТАМО
МРАЧНО УГРЕВЈАТ КАКО И ВАМО.

АКО КАК' ОВДЕ С'НЦЕТО МЕ СТРЕТИТ,
АКО ПАК МРАЧНО С'НЦЕТО СВЕТИТ,
НА П'Т ДАЛЕЧНИ ЈА КЕ СЕ СТЕГНАМ,
И В ДРУГИ СТР'НИ КЕ СИ ПОБЕГНАМ
К'ДЕ С'НЦЕТО СВЕТЛО УГРЕВЈАТ,
К'ДЕ НЕБОТО СВЕЗДИ ПОСЕВЈАТ.

ОВДЕ ЈЕ МРАЧНО, И МРАК М'ОБВИВА,
И ТЕМНА М'ГЛА ЗЕМЈА ПОКРИВА;
МРАЗОЈ И СНЕГОЈ, И ПЕПЕЛНИЦИ,
СИЛНИ ВЕТРИШЧА И ВИЈУЛИЦИ,
ОКОЛУ М'ГЛИ И МРАЗОЈ ЗЕМНИ,
А В ГР'ДИ СТУДОЈ И МИСЛИ ТЕМНИ.

НЕ, ЈА НЕ МОЖАМ ОВДЕ ДА СЕДАМ,
НЕ, ЈА НЕ МОЖАМ МРАЗОЈ ДА ГЛЕДАМ!
ДАЈТЕ МИ КРИЛЈА ЈАС ДА СИ МЕТНАМ
И В НАШИ СТР'НИ ДА СИ ПРЕЛЕТНАМ;
НА НАШИ МЕСТА ЈАС ДА СИ ИДАМ,
ДА ВИДАМ ОХРИД, СТРУГА ДА ВИДАМ.

ТАМО ЗОРАТА ГРЕИТ ДУШАТА,
И С'НЦЕТО СВЕТЛО ЗАЈДВИТ В ГОРАТА;
ТАМО ДАБРИТЕ ПРИРОДНА СИЛА
СО С'ТА РАСКОШ ГИ РАСТУРИЛА:
БИСТО ЕЗЕРО ГЛЕДАШ БЕЛЕИТ
ИЛИ ОД ВЕТАР СИЛНО ТЕМНЕИТ;
ПОЛЕ ПОГЛЕДНИШ, ИЛИ ПЛАНИНА,
СЕГДЕ БОЖЕВА ЈЕ ХУБАВИНА.

ТАМО ПО СРЦЕ В'КАВАЛ ДА СВИРАМ,
С'НЦЕ ДА ЗАЈДВИТ ЈА ДА УМИРАМ!

POEZIJA NE POZNAJE GRANICE

Mjesec dana kasnije susreli smo se u Skopju. To je bila prigoda da upoznamo Ljerku i predstavimo je našim čitaocima.

Govoreći o Ljerkinoj osobnosti zastajemo pred pitanjem: Tko je zapravo Ona?

Odgovor bježi nekuda daleko ljubeći prošlost, djetinjstvo, ranu mladost, gdje bol brani krajolike uspomena, na padinama Papuka u predivnoj zelenoj Slavoniji u rodnom Daruvaru, da bi stigli sadašnjost, životnu zrelost, usvojen makedonski jezik, društveni i kulturni ambijent druge domovine Makedonije u njenom glavnom gradu Skopju. Bdiu pitanja, a odgovori u znaku skromnosti otkrivaju životne putanje između prošlog i sadašnjeg, otrgnutost od zavičaja, magičnu povezanost sačuvanih sjećanja i svijeta rasute svjetlosti, svitanja života isčežnuća između tame i svjetlosti, razumije se, ljubavi. Između istine o istini - srastanje sa životom kao zrno te istine, Ljerka nam otkriva svoje dvije ljubavi: ekonomiju i poeziju.

Ljerka - magistar je ekonomskih znanosti i autorica mnogih znanstvenih radova. Ljerka - pjesnikinja, piše na makedonskom i hrvatskom jeziku, a član je Društva književnika Makedonije. Objavila je više zbirki pjesama, koje su prevedene na nekoliko stranih jezika. Likovne ilustracije i slike na naslovnicama oblikovao je njen sin Dubravko Naumov.

Sudjelovala je na mnogim festivalima poezije, a za svoje pjesništvo dobila je mnoga priznanja i nagrade.

MG: Je li „Tjedan Hrvata iz Makedonije“ održan u Zagrebu, u rujnu ove godine, bio prigoda da Vas hrvatska javnost upozna kao pjesnikinju?

U okviru „Tjedan Hrvata iz Makedonije“ održanog u Zagrebu, u rujnu 2005. godine, u Društvu hrvatskih književnika, predstavljena je knjiga poezije „Vrijeme koje više nije moje“, pjesnikinje Ljerke Totch - Naumove.

Totch-Naumova:

Predstavljala sam se sa strahom i neizvjesnošću hrvatskoj kulturnoj javnosti. Kada sam počela recitirati svoju pjesmu „Let u međuvremenu“,

vrata moga srca širom su se otvorila i moja radost poletjela je na ozarena lica koje sam vidjela pred sobom; napetost, iščekivanje, poneka suzica i

protjerani mimohod godina kroz kojeg sam mogla zaviriti, zatvorio je pukotinu i odjednom sam bez straha prostrla svoj pjesnički svijet.

MG: Predstavljanje Vaše zbirke pjesama „Vrijeme koje više nije moje“ u klubu Društva hrvatskih književnika izazvalo je neobičan interes za Vašu poeziju. Kako ste to doživjeli?

Totch-Naumova: Doživjela sam neopisivu radost, uzbuđenje se točilo tog dana, no i shvatila sam da mi pjesnici iz dijasporе nismo zaboravljeni.

MG: Sigurno bi čitaoci „Makedonskog glasa“ željeli znati zašto ste ovoj zbirci poezije dali naslov „Vrijeme koje više nije moje“?

Totch-Naumova: Zbirku sam nazvala tako jer pjesme obuhvaćaju prostore i vrijeme djetinjstva, zavičajnu radost, mladost, odrastanje, doživljeni obzor i uspomene dodirnete prošlosti kao neki preplet vremena.

MG: Vaša profesionalna djelatnost izražena je u ekonomskoj znanosti. Koji su bili motivi koji su Vas usmjerili ka pisanju poezije?

Totch-Naumova: Da bi čovjek istinski upoznao sebe mora biti istinoljubiv. Ja volim i ekonomiju i poeziju. Razum jasno uviđa da je ekonomija stvarnost, java u kojoj živim i koja se temelji na sigurnosti i stabilnosti. Privlači me ta fundamentalna ekonomska znanost jer pokušavam znanstvenim radom otkriti uzroke ekonomske nestabilnosti. A poezija je san, vođen stihom „San na svjetlu procvjeta“ od Slavka Mihalića. Poezija se stvara kada nisu u miru moje misli. Nemir vlada, snovi nesvladani. Misli lete kao ptica. Poezija je misao, a misao je ptica u prostoru, ptica koja u kavezu može raširiti krila, ali ne može letjeti. Ili, kada se nađem na izvoru da se napijem, otkrivam da je i sama živa voda žedna.

MG: Vašu poeziju pišete na hrvatskom i makedonskom jeziku. Kada ste objavili Vašu prvu zbirku pjesama? Navedite nam još neke naslove Vaših objavljenih zbirki?

Totch-Naumova: Prvu sam zbirku pjesama „Šapat ljubavi“ objavila daleke 1975. godine. Zatim slijede: „Daljine“ - 1980., „Prizvuci“ - 1990., „Serafimovo oko“ - 1991., „Izmirski put“ - 1995., „Svjetlost očekujem“ - 2000...

MG: Članica ste Društva književnika Makedonije. Opišite nam Vaš osjećaj članice tog društva, a maternji jezik Vam je hrvatski?

Totch-Naumova: Kako se osjećam? Držim se mudrosti da je opravdana želja svakog čovjeka izbjeći nesreću i postići trajnu sreću. A to možeš samo ako svim svojim srcem i svojom dušom i pameću svojom poštuješ tlo na kome živiš i radiš, postuješ jezik i običaje, predrasude i dobiješ sve to u istoj mjeri od ljudi među kojima živiš. U Društvu književnika Makedonije našla sam krug prijatelja, suradnika i štovatelja. Znate, sve ovisi o čovjeku. Držim se Božje zapovijedi: „Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe!“

MG: Kao pjesnikinja, nositeljica ste i nekoliko priznanja. Upoznajte nas s njima; na kojim ste festivalima poezije sudjelovali?

Totch-Naumova: Dobitnica sam „Zmajeve nagrade“, draga mi je nagrada Radio - Skopja, nagrada za poeziju Zajednice Hrvata iz Makedonije i druge. Sudjelovala sam na Struškim večerima poezije, festivalima Mazzara del Vallo na Siciliji, Medit-

eranskih susteta poezije u Ateni, Susreta pjesnika Vojvodine i Susreta pjesnika u Rešetarima.

MG: Jesu li Vaše pjesme prevedene i na drugim jezicima i koji su to jezici?

Totch-Naumova: Da, moje su pjesme prevedene na više stranih jezika: engleski, talijanski, grčki, francuski, turski i na jezicima nacionalnih manjina Makedonije - albanski i vlaški.

MG: Živeći kao Hrvatica u Makedoniji sigurno ste stekli brojna prijateljstva i veze s ljudima iz oblasti umjetnosti. Kakva su Vaša iskustva i osjećaji prema ljudima i sredini koja Vas je prepoznala i istaknula kao pjesnikinju pripadnicu drugog naroda?

Totch-Naumova: Umjetnost poezije ne poznaje granice. Tako je i moje stvaralaštvo prihvaćeno u Makedoniji. Imala sam predivna predstavljanja knjiga na visokoj razini, objavljivane su recenzije od eminentnih kritičara i pjesnika, samo kao i svuda, ostaju neobjavljene knjige jer nema dovoljno financijskih sredstava. Što preostaje pjesniku u dijaspori? San - pukotina kroz koju pjesnik zaviruje. A neprekinuti san je s druge strane duge u nekoj tišini. Mijenjaju se samo stupovi tišine, zaustavlja se klatno sata u prosijanoj javi, da

ЗВУЧНА ПАЈАЖИНА

Последна жед
запира време
Семок и бескрај
зароди тонови
Поднаспрува музичка светлина
размножува доживелица...
Почеток на неповратноста
меѓу срцето и тишината

Љерка Тот -Наумова

Скопје, 30. март 1992 г. (Од збирката
на поети „Песни на Скопје“, издание
2000 г.)

namata oko sebe priliv i odljev zakartanog vremena i čeka pjesmu prozora, jer se vrijeme vremenom liječi. Izražavam veliku zahvalnost Hrvatskoj matici iseljenika, osobito ravnatelju Nikoli Jelinčiću i Dijani Perković, koji su moj san pretvorili u javu jer su se angažirali da moja knjiga „Vrijeme koje više nije moje“ ugleda svjetlo dana, timu iz Rešetara, koji su tehnički uredili knjigu i mom sinu iz Toronta, koji je osmislio korice. Zahvaljujem Vesni Kukavici iz HMI i recenzentu Đuri Vidmaroviću, koji su predstavili moju knjigu i nazočnima iz „Makedonskog glasa“, koji su podijelili sa mnom tu veliku radost. Ovom prigodom pozdravljam čitaoce „Makedonskog glasa“: Нека Ви е среќна и берикетна Новата 2006. година и со христијански поздрав „Христос се роди“.

Марко Паризоски

ТРАДИЦИОНАЛНА ОСМА МАНИФЕСТАЦИЈА ВО ЛИСИНСКИ

И оваа година љубителите на разновидните културни обичаи на игри и песни на националните малцинства во Република Хрватска имаа прилика да уживаат во нивната, веќе традиционална осма манифестација - "Културно творештво на националните малцинства во Република Хрватска", која се одржа на 13-ти ноември во концертната сала "Ватрослав Лисински" во Загреб. Организатор беше Советот за национални малцинства во Република Хрватска, под високо покровителство на Владата на Република Хрватска.

Во програмата своето културно богатство го претставија 17 Заедници, Културни Друштва, Сојузи и Унии со над 600 учесници. Во големата сала, што беше исполнета до последното место, манифестацијата ја збогатија со своето присуство и високите гости: г-ѓа Јадранка Косор, потпретседателка на Владата и министерка за семејства, бранители и меѓугенерациска солидарност, г-дин Александар Толнауер, претседател на Советот за национални малцинства во Република Хрватска, г-дин Симиша Таталовиќ, пратеник на претседателот на Репуб-

лика Хрватска, г-ѓа Весна Шкаре - Ожболт, министерка за правосудство, г-ѓа Љиљана Кухта Јеличиќ, заменичка на градоначалникот на Град Загреб, г-ѓа Милена Клајнер, претстојничка на Уредот за националните малцинства во Република Хрватска, г-ѓа Бахрија Сејфиќ, заменичка на претседателката на Уредот, г-дин Јорге Фуентес, амбасадор и водител на мисијата на ОСЦЕ во Република Хрватска, г-ѓа Мирјана Домини, член на Советодавниот Европски совет за спроведување на рамковната конвенција за заштита на националните малцинства, амбасадори, застапници на Хрватскиот Сабор, претставници на Град Загреб, претставници на Друштвата и Советите на националните малцинства, претставници на дипломатскиот Совет на Република Хрватска, црковни достоинственици, претставници на верските заедници во Република Хрватска и многу други.

На самиот почеток на програмата сите заедно ја исполнија хрватската химна, а потоа претседателот на Советот за национални малцинства во Република Хрватска, г-дин Александар Толнауер ги поздрави присутните и им се обрати со неколку зборови:

"Republika Hrvatska unatoč svih postratnih i tranzicijskih poteškoća uspjela stvoriti cjeloviti model zaštite nacionalnih manjina donošenjem Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, koji predstavlja završetak stvaranja cjelovitog normativnog okvira za ostvarivanje

prava nacionalnih manjina na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini usklađenog sa europskim iskustvima i standardima. Bitno je naglasiti da se kroz model kulturne autonomije nacionalne manjine integriraju i afirmiraju u hrvatskom društvu, a ne asimiliraju. Time se osigurava pripadnicima nacionalnih manjina o uvanje i razvijanje vlastitog identiteta, ostvarivanjem prava na svoj jezik, pismo, vjeru, kulturu i vezu sa državom mati nog naroda.

Današnja ukupna politička i socijalna situacija u Republici Hrvatskoj za nacionalne manjine pokazuje veliki napredak, te vidni iskorak u ostvarivanju manjinskih prava. Najbolje se to očituje kroz konkretno povećanje proračunskih sredstava, za potrebe razvoja kulturne autonomije nacionalnih manjina, koja su u državnom proračunu RH u posljednje dvije godine povećana za 21%. Takva politika prema nacionalnim manjinama, prepoznata od strane međunarodne zajednice, odigrala je ogromnu ulogu u donošenju odluke EU o početku pregovora o pridruživanju Hrvatske EU od 3. listopada 2005. godine.

Pripadnici nacionalnih manjina svjesni, svih poteškoća, sa kojima se suočava hrvatsko društvo u ovom trenutku, spremni su svoje probleme rješavati zajednički, ne sumnjajući ni jednog trenutka da će se oni riješiti kao problemi cjelokupnog hrvatskog društva. Uvjerem sam da će ova današnja Manifestacija i njen program ponovo pokazati visoku razinu kulturnog stvaralaštva naših nacionalnih manjina, kulturne različitosti, koje nas obogaćuju i povezuju ne samo međusobno nego i s mnogim europskim narodima."

Присутните ги поздрави и г-ѓа Јадранка Косор, која истакна дека Владата и во иднина финансиски ќе ги поддржува програмите на националните малцинства, ќе им дава поддршка во нивниот развој во рамките на највисоките европски стандарди и ќе го негува духот на толеранцијата и меѓусебното уважување на хрватскиот народ со народите кои им припаѓаат на малцинствата, бидејќи тие се значаен дел од хрватското демократско општество и ја збогатуваат државата на мултикултурално ниво.

Заедницата на Македонците во Република Хрватска се претстави во состав на МКД "Кочо Рацин" од Пула и МКД "Браќа Миладиновци" од Осиек, под водство на претседателката г-ѓа Славица Сагадин. Пеачките секции "Ленка" и "Вардарки" во придружба на оркестарот "Чалгии" ги исполнија песните "Македонско девојче" и "На Струга дуќан да имам", под водство на водителките професорката Бисерка Кухта, и професорката Јагода Цветичанин, а потоа фолклорната секција "Мугри" во кореографија на г-дин Зико Горгијев настапи со својата оригинална изведба на орото "Скопска црногорка". Весели, распеани и разиграни во раскошните македонски носии, тие измамија од публиката бурен аплауз, кој долго ги следеше додека ја напуштаа бината...

На крајот на приредбата, сите учесници ја исполнија химната на Европската унија "Ода на радоста", а публиката со долготрен аплауз ги испрати до повторната средба следната година.

Елизабета Петровска

ПЛАН И ПРОГРАМА НА РАБОТАТА ЗА 2006. ГОДИНА

Како и секоја година, така и оваа, според пријавените програми на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска и нејзините друштва, направен е план и програма на работата за 2006. година за одобрување на финансиски средства од Државниот буџет на Р.Х., а кои ги распределува Советот за националните малцинства при Владата на Р.Х. и кој беше доставен до сите нејзини членки.

На ниво на Заедницата, освен што се барани средства за печатење на "Македонски глас" и е предложено издавање на четири нови книги, предложени се и неколку културни манифестации во заедничка организација со друштвата како што се "Илинден" во соработка со МКД "Илинден" од Ријека, "Девети денови на браќата Миладиновци" на МКД "Браќа Миладиновци" од Осиек, "Летен камп за учење на македонскиот јазик" со МКД "Кочо Рацин" од

Пула, "Музичка вечер" со МКД "Охридски бисер" од Загреб, како и одржување на изложби на сликарството на Македонците во Хрватска, Денот на издавањето на збирката на Кочо Рацин, претставување на книги и одржување на редовното Собрание на Заедницата.

Некои од традиционалните манифестации на друштвата, што се опфатени во планот и програмата, се: "Македонска вечер", "Денови на македонската култура", "Ден на државноста на РМ", фолклорни смотри, литературни, музички, поетски и филмски вечери и друго. Исто така, друштвата го имаат презентирани и културниот аматеризам, кој се состои од пеачките, музичките, фолклорните, литературните, детските, кулинарските и останатите секции и работилници.

Е.П.

Загреб

ПРОМОЦИЈА НА "КРЛЕЖА И МАКЕДОНИЈА"

На 1. декември 2005. година, во големата сала на Хрватското новинарско друштво во Загреб беше промовирана книгата "Крлежа и Македонија" на авторот Огнен Бојациски. Пред стотината посетители книгата најнапред ја претстави господин Јозо Петричевиќ, потоа за неа говореше проф. д-р Борислав Павловски, а цитати од ова историографско дело читаше Вјекослав Мадункиќ.

Не беше тоа "обична промоција". Авторот на ова дело тој ден воедно го прослави својот 60-ти роденден, а освен зборовите што ги доби пред еминентниот аудито-риум, неговата ќерка Јана, и за него и за сите присутни, приреди прекрасен и вкусен прием со сите делиции на хрватската и македонската кујна, на кој "главна улога" играше роденденската торта.

На крајот од промоцијата го замоливме проф. Бојациски за една изјава:

- Пред сè, би се заблагодарил на секој и на сите заедно што дојдоа и што заедно го прославивме мојот 60-ти роденден. Тоа беше идеја на мојата Јана и повод за промоцијата. Сакав тој ден да го прославам со драги луѓе и најголем број од нив дојдоа на настанот. Бидејќи тоа е моја трета книга досега објавена на хрватски јазик, се надевам дека ќе биде и прва наскоро објавена на македонски во Македонија.

Обично се промоциите драги средби на драги луѓе и се паметат како средби, а тоа што е кажано или промовирано, живее кусо. Ако се делата добри ќе нè надживеат, ако не нè надживуваат, остануваат сведоштва за нечиј труд или истражување.

Би сакал да се заблагодарам и на "Македонски глас", кој со посебен интерес го следеше раѓањето на оваа студија.

М.А.В.

ПРОМОЦИЈА НА КНИГАТА “АЛБАНСКИ ВРТЛОЗИ” ОД МАХИ НЕСИМИ

На 17. ноември 2005. година во Загреб, поточно во големата сала на Новинарскиот дом во Загреб, се одржа промоција на книгата “Албански вртлози” на Махи Несими. На настанот присуствуваа околу двестотини луѓе и најнапред го поздрави претседателот на Хрватското новинарско друштво, г. Драгутин Лучиќ. Беше присутен и претставникот од Уредот на хрватскиот претседател, Стјепан Месиќ, г. Томислав Цар, како и речиси целиот дипломатски кор на Хрватска, а и претставници на хрватските медиуми.

Тематика на оваа книга на долгогодишниот новинар, а сега амбасадор на Република Македонија во Република Хрватска, неговата екселенција Махи Несими, се политички анализи и коментари за актуелните настани во Р. М.

Промотори на ова дело, објавено на албански јазик, а кое очекува превод на хрватски, на промоцијата говореше Шенол Селимовиќ и проф. др. Бехлул Брестовиќ, кои меѓу другото истакнаа дека “оваа промоција” е средба на луѓе кои припаѓаат на две пријателски земји,

Хрватска и Македонија, земји, кои и покрај историските, општествените и геополитичките разлики, ги поврзуваат многу заеднички чинители”.

По промоцијата на книгата “Албански вртлози”, Махи Несими изјави за “Македонски глас”:

„Промоцијата на мојата книга во Загреб всушност значи големо признание за мене, но и за Република Македонија. Не секогаш дипломатите покрај својата професија се бават и со други професии односно стручни работи за кои се образувале. Како политолог сум настојувал подетално да ги согледам појавите и политичките движења во текот на транзицијата во Македонија и нејзиното опкружување. Големото присуство на обожавателите на пишаниот збор беше доказ дека кон сето она што се прави во РМ постои посебен интерес. На крајот би рекол дека веќе постојат одредени иницијативи за скратена верзија на оваа моја книга што би се отпечатила на хрватски јазик.”

М.А.В.

ПРОМОЦИЈА И ВО ТЕТОВО

Тетово, 27. декември 2005. (МИА) – Во хотелот “Лираку” во Тетово денес беше промовирана книгата “Албански вртлози” од Махи Несими, која се состои од коментари и политички анализи.

На промоцијата говореше Рамуш Тахир.

Инаку, автор на книгата е сегшниот амбасадор на Република Македонија во Р. Хрватска.

Загреб доби “Охридски бисер”

Во услови на акумулирано незадоволство меѓу македонското национално малцинство во Загреб од институциите кои во планот на својата работа имаат промовирање на богатата македонска култура и традиција пред очите на целата хрватска јавност, на 26. октомври 2005. година со работа почна да дејствува новото македонско културно друштво “Охридски бисер”, со седиште во Загреб.

На основачкото Собрание, одржано на 7. октомври 2005. година, за претседател на друштвото е избран Марин Гавровски, Македонец, кој сиот свој работен век го минал во Хрватска и кој одлучи мирните пензионерски денови да ги посвети за подобрување на моменталната незавидна состојба, застанувајќи на чело на едно ново друштво, кое би требало да понуди свежи и поинакви културни содржини. Комбинацијата од загребска префинетост и врела струмичка крв ветуваат дека таквата состојба наскоро би можела да биде секавање на едни лоши времиња. За потпретседател на друштвото е избран Благој Штерјов, за секретар потписникот на овие редови, а покрај нив во Управниот одбор на друштвото се избрани Елизабета Петровска и Рената Фирст.

Како составен и легитимен дел од сите друштва во Р. Хрватска, кои работат во состав на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, МКД “Охридски бисер” од нивна страна доби несебична поддршка за остварување на своите цели: организирање културни манифестации, одбележување значајни датуми од историјата на македонскиот народ, организирање литературни и ликовни средби, стопански и научни трибини, формирање секции и друго.

Охридскиот бисер е сведок дека од рибарскиот отпад какви што се скрлушките на ситната плашица во Охридското езеро, позната и како храна за сирмомашните, може да се создаде скапоцен седеф, преточен во бисерни нишки, кои со децении блескаат со ист блесок. Затоа името “Охридски бисер” го задолжува новото друштво да покаже дека овде во Хрватска, единствената и препознатлива во светот македонска култура каков што е и охридскиот бисер, може да се издигне и да биде презентирана онака како што заслужува.

Д. Стилић

Загреб

Г. Руменовски нов член на амбасадата во Загреб

Амбасадата на Р. Македонија во Р. Хрватска, од неодамна доби нов член. Тоа е г. Стојан Руменовски, кој во наредниот период ќе ја извршува функцијата – советник министер при Амбасадата.

Господин Руменовски, роден 1946. година во Берово, Р.М., зад себе има богата дипломатска кариера. До ноември 2005-тата година беше Државен советник (помошник на Министерката за надворешни работи) за иселеништво и македонското малцинство во соседните земји, а пред тоа, покрај другите државнички работи, беше и вршител на должноста во Амбасадата на Р.М. во Сараево, БиХ; директор на Дирекцијата за пошироко соседство при МНР; советник во Амбасадата на Р.М. во Софија, Р. Бугарија; советник на Министерот за надворешни работи на Р. М. и раководител на Управата за Балканот и...

Со г. Стојан Руменовски во следниот број на „Македонски глас“ донесуваме поширок интервју.

М. А. В.

Пула

КОНСТРУКТИВНО ГОСТУВАЊЕ

Гостувањето на Управниот одбор на МКД „Кочо Рацин“ од Пула во просториите на Советот на Македонското национално малцинство на Град Пула беше повод за една нова соработка. Како добри домаќини, предноста ја дадовме на МКД „Кочо Рацин“, па Управниот одбор го започна својот состанок таа вечер во четврток на 29. декември 2005. година. Претседателката на Заедницата на Македонците во Република Хрватска и на МКД „Кочо Рацин“ во Пула, госпоѓата Славица Сагадин, го даде воведниот збор.

Обемниот дневен ред и актуелноста на темите започна со известувањето за материјалното и финансиското работење, како и со програмските насоки на „Денот на детската радост“. Откога ги договорија сите прашања на подготовките за оваа приредба, се премина на прашањето на организирање на традиционалната најголема средба на Македонците од Пула и Истра, 11-тата „Македонска ноќ“, која ќе се одржи во петок на 13. јануари 2006. година во ресторанот „Хоризонт“ на „Златните Карпи“ во хотелскиот комплекс „Спленид“ на Веруда.

Пула

ЌАШКОМ ДО СКОПЈА

Gospodarska komora u Puli u suradnji sa Stopanskom komorom u Skopju organizirala je za pulske i istarske gospodarstvenike u srijedu 19. listopada putovanje u trajanju od dva dana zrakoplovom na Skopski sajam, za koje je trebalo izdvojiti više od 3.000,00 kuna po osobi. Po polijetanju u 18 sati s pulske zračne luke, zrakoplov Croatia Airlinesa uputio se nakon Krka, u smjeru Zagreba i tako s petnaestoročlanom delegacijom oko 21 sat sletjeli su na skopski aerodrom Petrovec. Tu su ih dočekali domaćini iz Skopja, predvođeni dužnosnikom komore Vladom Petkovskim i taksijima prevezli do hotela "Best Western Turist" gdje su boravili.

Turizam Makedonije nije samo ohridsko jezero i Popova Šapka

„Makedonija ima neslućene mogućnosti razvoja turizma. To nisu samo Ohridsko, Prespansko, Mavrovsko i druga jezera, te Šar Planina i Popova Šapka. Treba početi od Skopja, jednog suvremenog centra sa svim predispozicijama metropole, ali i vrijednim sadržajima kulturnopovijesne baštine i tradicije, vrhunskim ugodajima likovne, scenske, te glazbene umjetnosti, gastronomsko-kulinarskih specijaliteta, grad u kome se uvijek nešto značajno zbiva, ali i mnoge značajne stvari i zbivanja nisu dovoljno promovirane i valorizirane“, istakla je voditeljica ovog putovanja g-đa Alida Perkov, obišavši crkvu „Sveti Spas“, „Gradski Hamam“, sada galeriju suvremene makedonske umjetnosti „Vodno“ i druga znamenita mjesta ovog grada.

O organizaciji rada narednog dana, kada se počelo plenarnom sjednicom i nastavilo razgovorima predstavnika svih osam privrednih subjekata sa srodnim subjektima makedonske privrede, Savjetnik za ekonomske odnose mr. Mladen Ferjančić, istakao je da su dobro i kvalitetno organizirani, ali i začinjeni prijateljskim ugodajem makedonskog gostoprimstva.

Najmlađi član, istovremeno i jedini Makedonac u ovoj delegaciji, tridesettrogodišnji Velešanac Igor Nikolov iz Poreča, zastupao je u Makedoniji obrt „Špeža“, rovinjskog inovatora i privrednika Klaudia Šturmana, te izazvao interes automatiziranim strojem višeredne proizvodnje čevapa u ovoj zemlji, s potvrđenom velikom i dugom tradicijom proizvodnje i konzumacije.

ТРКАЛЕЗНА МАСА

“ОРГАНИЗИРАНОСТ И НАЧИН НА ЖИВЕЕЊЕ НА МАКЕДОНСКИТЕ НАЦИОНАЛНИ МАЛЦИНСТВА ВО НОВОНАСТАНАТИТЕ ОКОЛНОСТИ ПРИ РАСПАДОТ НА БИВШАТА ДРЖАВА И ФОРМИРАЊЕ НА НОВИ ДРЖАВИ“

Во организација на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб, на 17. декември 2005. година, во хотелот „Палас“ во Загреб, одржана е ТРКАЛЕЗНА МАСА.

Претседателот на Советот и на Координацијата на македонското национално малцинство во Република

Хрватска, Анастас Оџаклиески, им се обрати на гостите посакувајќи им добредојде. На овој собир беа присутни: Јован Радески, претседател на Националниот Совет на македонското национално малцинство во Србија и Црна Гора, Димитрије Трифуновски, претседател на Здружението на Македонците во Република Српска, Босна и Херцеговина, Трајчо Андонов, претседател на Заедницата на Македонците во Република Словенија, Зафир Хаџиманов, почесен претседател на Југословенско-македонското друштво "Шар планина" од Белград, Сандра Митева, претставник на младите од Бања Лука како и претседателите на Советите: Олга Ангеловска од Пула, Михаило Давчески од Ријека и Аница Плазониќ од Сплит, како и: Јудита Реј Худечек и Лена Ѓалиќ од Хрватско-македонското друштво и претседателите на Македонските културни друштва: Илија Христовулов - "Илинден" од Ријека, Јагода Цветичанин - "Браќа Миладиновци" од Осиек, Мирјана Мајкиќ - "Биљана" од Задар, и потпретседателот Благој Штерјов и секретарката Даниела Стилиќ од новоформираното друштво "Охридски бисер" од Загреб и соработниците Никола Гроздановски, прв претседател на Заедницата на Македонците во РХ и Ана Рабузин, секретарка на Советот и на Координацијата.

Најнапред Оџаклиески го постави прашањето: "Како и зошто е замислена и поставена таа програма и средба и во што е актуелноста?", па го даде одговорот: "Со распаѓањето на Југославија се формираа денешните самостојни држави и со тие измени Македонците постааа малцинства во нив. Малцинствата во Европа имаат посебен третман, а и во нашите нови држави како кандидати за тоа семејство, тоа прашање постанува актуелно. Значајно би било заеднички да осмислиме и пошироко да се поврземе со нашите сонародници, кои живеат подалеку од овие Балкански простори, а по разни теми и разменување на малцински искуства и унапредување на малцинскиот живот надвор од татковината. Оваа наша прва средба очекувам да биде почеток на нова успешна соработка, која ќе резултира со наша полна национална афирмација во соседните држави каде што живееме и севкупна афирмација на нашиот народ каде и да е, како и на нашата татковина Република Македонија."

Работниот дел продолжи со излагањето на гостите од соседните држави:

Претседателот на Националниот Совет на македонското национално малцинство на СЦГ, Јован Радески, ја претстави организацијата на Советот кој опфаќа здруженија, друштва и заедници од многу градови во Србија. Претседателот на Здружението на Македонците од Република Српска, Димитрије Трифуновски, го претстави своето Здружение во кое има малку членови. Претседателот на Заедницата на Македонците во Република Словенија, Трајчо Андонов, истакна дека Заедницата има свои културни друштва во Јесенице, Марибор и Крањ. Зафир Хаџиманов, почесен претседател на Југословенско-македонското друштво "Шар планина" од Белград, истакна дека тоа е мултиетничко друштво на граѓани од сите национални малцинства и оние кои ја сакаат Македонија. Тоа е друштво на пријатели и се финансира со донации и спонзори.

Од оваа средба донесени се следните ЗАКЛУЧОЦИ:

1. Со такви средби да се продолжи и во иднина. Наредната година средбата да биде одржана во Република Словенија, на истата да се поканат и претставници на македонските асоцијации од соседните држави на Република Македонија, а за координатор на програмата се именува Анастас Оџаклиески од Загреб.

2. Посетите на претставници од институциите на Република Македонија во иднина да бидат покоординирани и во соработка со амбасадите и претставниците на македонските асоцијации во државите во кои тие посети се остваруваат.

3. За гостувања на уметници од Република Македонија исто така да бидат известени претставниците на македонските асоцијации преку амбасадите во државите во кои тие гостувања се остваруваат.

М.П.

Годишнини

ПРОСЛАВА НА "ДЕНОТ НА СОВЕТОТ"

Во понеделник, на 19. декември 2005. година, во хотелот "Палас", Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб приреди свеченост по повод на "Денот на Советот".

Тоа беше прилика за средби на сите тие кои работат во него и оние кои соработуваат и очекуваат позитивни чекори во реализација на поставените програмски задачи.

За сите присутни гости на таа скромна свеченост за закажаното дружење, пригоден почеток беше музичката увертира на вокалната група "Езерки" и оркестарот "7/8" со песната "Елено, ќерко Елено".

Претседателот на Советот, Анастас Оџаклиески, изрази големо задоволство и ги поздрави гостите: амбасадорот на Република Македонија Махи Несими со

сопругата, советникот во амбасадата Стојан Руменовски, свештеникот на МПЦ во Хрватска отецот Кирко Велински со сопругата, претставник на Заедницата на Македонците во РХ Марина Апостоловска – Вујаклија, претседателот на Координацијата на националните малцинства за Град Загреб Давид Орловиќ, претседателката на Хрватско-македонското друштво Јудита Реј Худечек, претседателите и претставниците на другите национални малцинства на Град Загреб и сите присутни почитувачи на Советот.

На верниците кои слават по Јулијанскиот календар им го честита празникот Св. Никола, а на сите присутни, настапните Божикни и Новогодишни празници.

Поздравната телеграма, испратена до Владата на Република Македонија по повод на пристапот кон преговорите за прием на Македонија во членство во Европската унија, ја прочита Даниела Стилиќ.

Претседателот Оџаклиески се обрати до присутните со неколку пригодни зборови: "Пред крај на оваа деловна 2005. година, во кратко да ги прикажеме активностите и постигнатите резултати на Советот. Советот заправо, во втората половина на оваа 2005. година, започна да работи со полн капацитет во остварувањето на поставените цели како и во реализацијата на програмата. И покрај тоа што се појавија одредени субјективни запрети за нормално функционирање на Советот, со задоволство можеме да констатираме дека успешно ги реализиравме сите овогодишни програми на Советот. Со оглед дека сме во втората половина на нашиот мандат, очекуваме продолжение на овие трендови."

Потоа ги најави "Езерки" и оркестарот "7/8", под водство на Бруно Урлик, да изведат некои композиции од македонскиот мелос, кои ќе се најдат на очекуваниот (во почетокот на 2006. година) нов носач на звук, а со скромна материјална помош и од овој Совет.

М.П.

Сѐлиш

Честитки

Одлуката од Брисел дека Република Македонија ќе ги започне преговорите за приближување кон Европската заедница, нас Македонците од Сплит не собра во просториите на Македонската Православна Црква "Св. Наум Охридски" на заедничка прослава на овој историски настан.

Притоа, телеграми со честитки беа испратени на македонскиот претседател г. Бранко Црвенковски и на Првиот Претседател на Македонија, г. Киро Глигоров. Во нив се вели дека вложените напори на Македонија се препознатливи во демократијата и правата на сите граѓани, па затоа вратата на Европската заедница е отворена. "Македонија, зачекори и стани нејзина полноправна членка", се вели во телеграмите на Македонците од Сплит.

ЗАПОЧНА СО РАБОТА УЧИЛИШТЕТО ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК

Министерството за образование и спорт на Р. Хрватска даде согласност за отварање на училиште за негување на македонски јазик и култура.

Училиштето започна со работа од 19. ноември 2005. година, во загребското основното училиште "Никола Тесла" во населбата Пречко, секоја сабота од 11:00 до 14:00 часот, а учениците што ја посетуваат наставата веќе научија како да ги пишуваат своите имиња на кирилско писмо и започнаа да учат за Македонија и македонскиот јазик.

Наставата ја води дипломираниот одделенски професор, Деспина Белчовска – Велинска, а за подетални информации можете да ѝ се обратите на тел. 098/ 91 64 108.

Повеќе за работата, потребата и за што се учи во училиштето за дополнителна настава по македонски јазик во наредниот број на "Македонски глас".

М.А.В.

Загар

KNJIGA O STRASTI, LJUBAVI I ROMANTICI

Makedonsko društvo „Biljana“ iz Zadra već nekoliko godina svojim djelovanjem u našem gradu kroz razna kulturna događanja želi svima približiti makedonsku kulturu i jezik, a Makedonce koji ovdje žive potaknuti na očuvanje svog identiteta. Tako je ovaj put u Gradskoj knjižnici Zadar predstavljena knjiga novinarka i urednice glasila „Makedonski glas“ Marine Apostolovske iz Skopja.

Autorica osim novinarstva kojoj je to životni poziv i zanimanje, bavi se pisanjem ljubavne proze i poezije, a ljubav strast i romantiku smatra neizostavnim dijelovima života svakog čovjeka:

- Cijeli svoj život privatno ili profesionalno u ljudima sam tražila strast za životom i ljubavlju. Smatram da život bez ljubavi nije život. Svi mi smo mnogo puta u svom životu voljeli i ljubili, ostavljali i bili ostavljeni i upravo o tome govori ova knjiga Đ kazala je Apostolovska.

Inače, knjiga je sastavljena od 15 ljubavnih priča u kojima se isprepliću romantika i strast između muškarca i žene, a sama autorica kaže da čovjek nije živ ako ne voli ili nikada nije volio.

I. Parać
A. Baradić

СѸлиш

ОДБЕЛЕЖУВАЊЕ НА "11. ОКТОМВРИ"

На 11. октомври 2005. година МКД "Македонија" од Сплит го прослави овој историски ден – Денот на првата востаничка пушка во Прилеп и почетокот на антифашистичката борба во Македонија од 1941. година.

Притоа, претседателот на МКД "Македонија" од Сплит, Владимир Апостолски ги поздрави присутните, а празникот го честита и претседателот на словенското КД "Триглав", г. Боштјан со сопругата. Присутни беа и гости од Македонија, а најбројни беа членовите на ова Друштво.

Шведската маса со македонски специјалитети, производи од македонско-сплитските "кулинарски мајстори" беа кулиса за добро расположение. Песни, ора, музика и тарабуката беа "виновници" што се чувствуваше дека сме дома.

Овакви средби треба да се повторуваат.

А.П.У.

СѸлиш

ПРОСЛАВА НА ДЕНОТ НА ЧОВЕКОВИТЕ ПРАВА

На 10. декември 2005. година во хотелот "Марјан" во Сплит, организирана е свечена вечера по повод на Меѓународниот ден на човековите права. Уводен збор даде претседателот на Координацијата на Советите на националните малцинства. Забавниот дел на програмата ѝ беше доверен на групата "Трио БИС" од Сплит. Музиката, ората и танцовите беа микс од фолклорното богатство на Црногорците, Унгарците, Македонците, Германците, Словенците и Србите и сето тоа беше преплетено со далматинска песна. Веселото расположение и дружење траеше до касно во ноќта.

А.П.У.

ГОДИШНО СОБРАНИЕ НА МКД "МАКЕДОНИЈА" – СПЛИТ

МКД "Македонија" – Сплит одржа годишно Собрание на 07. декември 2005. година во просториите на Г. К. Шпинут во Сплит. По интонирањето на химните на Р. Хрватска и Р. Македонија, дадена е почит со едноминутно молчење за сите мртви кои повеќе не се меѓу нас. Потоа, претседателот Владимир Апостолски ги поздрави гостите и членовите на друштвото.

Поднесен е извештај за 2005. година. Финансискиот план покажа дека добиените средства се рационално искористени, а и основани се пеачката и рецитаторската група, кои со своите настапи на прославите покажаа сериозност во работата во своите секции. Во новата 2006.

година во план е оживување на другите групи, особено ликовната, фото и играорната.

Гостите Анте Накиќ, Олга Зарадиќ и Боштјан Кордиш ги поздравија членовите и им посакаа уште поголеми успеси во понатамошната работа.

А.П.У.

РЕГИОНАЛЕН СЕМИНАР ЗА НАЦИОНАЛНИТЕ МАЛЦИНСТВА

Регионалниот семинар за работата на Советите и претседателите на друштвата на националните малцинства за четирите далматински жупанији одржан е на 07. декември 2005. година во хотелот "Парк" во Сплит.

Предстојницата на Уредот за национални малцинства при Владата на Р. Хрватска, г-ѓа Милена Клајнер, претседателот на Советот за национални малцинства на Р. Хрватска, г-дин Александар Толнауер, проф. Шемсо Танковиќ и г-дин Ратко Гаица од Хрватскиот Сабор ги изнесоа проблемите на националните малцинства и нивните уставни права.

Речено е дека многу проблеми произлегуваат од непознавањето на правата на малцинствата. Малцинствата мораат да бидат вклучени во сите нивоа на државните управувачки тела. Тоа е услов за влегување на Хрватска во Европската заедница.

Наши претставници беа претседателот на МКД "Македонија" – Сплит и претставникот на Советот на македонското национално малцинство за Град Сплит.

А.П.У.

ГОСТУВАЊЕ НА АНСАМБЛОТ "ТАНЕЦ" ВО СПЛИТ

Концертот на македонскиот ансамбл на народни песни и ора "Танец" од Скопје на 28. ноември 2005. година во ХНК – Сплит блесна во полн сјај. Членовите на МКД "Македонија" – Сплит групно го посетија концертот. Ората, носиие, ведрината и насмеаните лица на актерите ја освоија публиката. Изведбата беше "празник" за очите и ушите и "мелем" за срцата и душите. Секретарката на МКД "Македонија", Блашка Масачеси, на директорот на "Танец", Никола Колоски, му честита на изведбата во име на МКД "Македонија" и му врачи слика со мотив од сплитската обала.

Господин Колоски понесен од овациите и аплаузит во ритмот на музиката од восхитените гледачи станати на нозе ја награди публиката со додаток од "китка" на веќе изведените ора.

Претседателот на МКД "Македонија" од Сплит Владимир Апостолски, во името на Друштвото им се заблагодари на организаторите и спонзорите, посебно на г-ѓа Гордана Лесик, директорката на "Хрватската гласбена младеж" што овозможи "Танец" по 20 години да гостува во најубавиот град во Далмација.

А.П.У

Риека

КЛАВИР НА ПОКЛОН

На 23. септември 2005. година Словенското културно-просветно друштво "Базовица" од Риека, на МКД "Илинден" му поклони клавир. Пригода која е изразена во даровање на ваков важен и значаен инструмент е след на добра меѓусебна соработка на овие две културни здруженија, која датира од формирањето на "Илинден", поточно од 1991. година.

СКПД "БАЗОВИЦА" овие денови од својата матична држава доби нов клавир. Господин Владимир Груден, член на Базовица и воедно член на МКД "Илинден", е посредник и заслужник што "стариот клавир" заврши во просториите на "Илинден". Професор Фрањо Брадвица одлучи клавирот да му го поклонат на "Илинден". Иако е клавирот стар (марка "Хофман", изработен 1925. година), се покажа дека е во добра состојба.

В.Н.

Риека

"БАЛКАНКАН" ПРИКАЖАН ВО РИЕКА

На 20. октомври 2005. година во Риека беше премиерно прикажан филмот "БАЛКАНКАН", на кој присуствуваше и режисерот Дарко Митревски. Во Хрватскиот културен дом на Сушак во Риека, филмот е прикажан во организација на МКД "Илинден", Советот на македонското национално малцинство на град Риека и "Видеомаркет-Трејд" од Риека.

В.Н.

РЕГИОНАЛЕН СЕМИНАР

Во Риека на 7. ноември 2005. година во Гранд хотел "Бонавиа", а во организација на Уредот за националните малцинства при Владата на РХ, одржан е "Семинар за унапредување на работата на Советите и на претставниците на националните малцинства". Семинарот го водеше претстојницата на Уредот на националните малцинства на Владата на РХ, м-р с-ц Милена Клајнер, која по церемонијалниот дел на семинарот рече:

"Целта на семинаров е да се нагласат Советите како нов состав на правата на националните малцинства на кои им е овозможено да во процесот на одлучување имаат можност да креираат дел од власта во државите и локалните тела, а при тоа да не ги нарушуваат правата

на мнозинскиот народ."

Челниците на риечката и жупаниската локална самоуправа со претставниците на десетина организации од националните малцинства од Приморско-горанската, Личко-сењската и Истарската жупанија беа собрани на семинарот, како би ја унапредиле работата на Советите и претставниците на националните малцинства. Семинарот се одржа во организација на Владата и Мисијата ОЕСС-а во Република Хрватска.

На еднодневниот семинар, кој во другиот дел работеше во две работилници, се разработија многу витални и значајни теми за животот и проблемите на националните малцинства во овој дел на Хрватска. Беше нагласен процесот на враќање на бегалците во нивните поранешни живеалишта, нивното враќање во секојдневниот нормален живот, како и спроведувањето на националниот програм за Ромите. Исто така, "жива" расправа се водеше и за заштитата на малцинските јазици, како и многу други теми од секојдневниот живот на малцинствата.

В.Н.

Риека

МАКЕДОНСКА ВЕЧЕР

Една од последните програмски активности за 2005. година на МКД "Илинден", беше одржувањето на традиционалната "Македонска забавна вечер" за членовите, но и за пријателите на македонската музика и Македонија, во "Кристалната сала" на хотелот "Кварнер" во Опатија.

На 29. ноември, во најубавиот опатиски Гранд хотел "Кварнер" е организирана овогодишната забавна вечер, на која голем број "Илинденци" со своите пријатели, дружејќи се со песните и ората, доживејаа незаборавна вечер – вечер за памтење. Кристалната сала со својот величествен стил и елеганција, со традиција од 121 година, вечерта прими околу тристопеесетина гости, кои го искористија просторот и понудената вечера, а со ората и музичките нумери успеаа да ја задоволат својата душа. Играорниот подиум во ниеден момент не остана полупразен, а музиката на "ГОРАН АЛАЧКИ И ОРКЕСТАРОТ" од Скопје, со реномираните ѕвезди на македонската естрада ЗУИЦА ЛАЗОВА и НАУМ ПЕТРЕВСКИ, ја исполнија својата обврска, творејќи "македонски мерак".

Мора да се напомене дека на вечерата беа поканети и присутни повеќе истакнати гости и тоа: амбасадорот на Република Македонија, г. Махи Несими со сопругата, како и други вработени во амбасадата, државниот секретар при Министерството за култура на РХ, г. Среќко Шестан, од Уредот на националните малцинства при Владата на Република Хрватска, г. Станковиќ со сопругата, г. Божо Мимица, прочелник за култура при Градското поглаварство на град Риека, г. Кос Маријан, заменик на градоначалникот на град Опатија, претставници од ПГЖ, претседателката на Заедницата на Македонците во РХ г-ѓа Славица Сагадин, директорот на авио претставништвото на КРО-АЦИЈА АИРПАЈНС, г. Милен Ценов со сопругата и неколку гости претставници на риечките малцински здруженија.

Господата Маријан Алексовски и Зоран Ниноски се овогодишните донатори на оваа забавна вечер. Вечерните трошоци за настап на пеачите Зуица Лазова и Наум Петревски беа нивна обврска, а за оваа значајна финансиска помош, друштвото "Илинден" многу им се заблагодарува.

В.Н.

ПАТРИОТИЗМ ВО ТРАНЗИЦИЈА

Во организација и соработка на Заедницата на Македонци во Република Хрватска и МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек од 21. до 23. се одржаа 11-мишме по ред „Македонски денови на културата“

По еднаесети пат Македонците кои живеат во Славонија и Барања на бројните гости им ја прикажаа својата живописна култура во Осиек.

Тродневната свечена програма на одбележувањето на 11-тите по ред „Македонски денови на културата“ во Осиек започнаа на 21. октомври, кога беше одржана промоцијата на книгата „Танго“ на Марина Апостоловска – Вујаклија од Загреб. Книгата раскази на македонски јазик, чиј издавач е Заедницата на Македонците во РХ, во клубот – галерија „Магис“, ја претстави д-р Борис Павловски, професор на Филозофскиот факултет во Загреб. Во истиот простор таа вечер во Осиек беше отворена и изложбата под наслов „Сликаството на Македонците во Хрватска“, а која ја подготви и претстави сликарот д-р Никола Гроздановски – Коле, исто така од Загреб.

КОНЦЕРТ НА НАРОДНОТО ТВОРЕШТВО

Како и секоја година така и оваа, манифестацијата се остварува во организација и соработка на Заедницата на Македонците во РХ и МКД „Браќа Миладиновци“ од Осиек. Затоа, на присутните гости, кои се собраа во голем број, најнапред им се обрати претседателката на осиечкото друштво, Јагода Треневска – Цветичанин, нагласувајќи дека друштвото до сега многу постигнало и многу пати ја промовирало македонската култура. Присутните по-

сетители ги поздрави и неговата екселенција Махи Несими, амбасадор на РМ во РХ, истакнувајќи дека ваквите манифестации се начин преку кој се остварува патриотизмот во транзиција.

На вториот ден на манифестацијата во Унгарскиот културен центар во Осиек беше одржан концерт на народното творештво под името „Вардарки, Танец и гости“. Покрај „Вардарки“ и „Танец“ настапија и бројни гости, како – Ромското КУД „Дарда“ и Пеце Трајчевски од Македонија. „Вардарки“ се претставија со својот познат репертоар кој секогаш не воодушевува. Играорната група „Танец“ и „Мал танец“ се претставија со сплет македонски ора. Солистите се претставија со свои творби. Гостите од „Дарда“ не воодушевија со своите точки: „Ромски логовец“ и „Моминска шота“, а Пеце Трајчевски ја запали публиката со својата армоника. Програмата ја водеа Бранка Јањик и Марио Трајчевски од Битола, што е најдобар доказ како делчиња на различни култури се вклопуваат во мозаик што прекрасно функционира.

ЧИНАМ ДЕКА Е ДОБРО ПОБЛИСКУ ДА ГИ ЗАПОЗНАЕМЕ ОВИЕ ДВАЈЦА МЛАДИ ЛУЃЕ.

Кирил Наумов е роден 1981. година во Скопје, во семејство на дипломирани музичари. Музичкото образование на шестгодишна возраст го започнал во родниот град, а го продолжува во Осиек и Загреб. 2000. година како редовен студент се запишува на Музичката академија, во класата на доц. Марија Чеполик. За време на школувањето учествува на жупаниски, државни и меѓународни натпревари, каде освоил повеќе награди и признанија. Соработува со театарскиот оркестар во Осиек, Риека и Загреб, Риечката филхармонија и камерниот оркестар во Осиек, Карловец и Загреб. Со камерниот оркестар на Музичката младина на Македонија и Норд-иско – Балканскиот оркестар учествуваше на реномираниот меѓународен фестивал "Охридско лето", како и на снимањето на носач на звукот. На новогодишниот концерт 2005. година настапи во Австрија и Италија со Младата виенска филхармонија. На 23. јули 2005. година учествува на меѓународниот фестивал "26. Скопско лето". Од основањето на МКД "Браќа Миладиновци" настапувал во Осиек, Самобор и Џаково. Сега е апсолвент на Музичката академија во Загреб.

Крешимир Хас е роден 1976. година во Осиек. Музичко образование стекнал во родниот град, а потоа во Виена и Загреб, каде 1994. година запишува Музичка академија на одделот за оргули. 2002. година од истиот уметнички профил добива и титула – магистер артист. Настапувал во својство на оргулаш во повеќе загребски и осиечки цркви, а 1999. година ги започнува редовните студии за чамбало во Загреб. Солистички настапувал по цела Хрватска, Германија, Данска, Чехословачка, Словенија и Австрија. Добитник е на бројни меѓународни награди, зад себе има пет носачи на звук и еден ДВД со композиции на стари мајстори за соло чамбало. Од 2003. година претставник е на италијанската фирма за изработка на инструменти "Биззи Цлавицеболи" во Хрватска. Негов најголем успех е што на 16. октомври оваа година настапи како главен оргулаш на централното еухаристичко славје во базиликата Св. Петар во Ватикан. Сега работи на Уметничката академија во Осиек.

КОНЦЕРТ НА СЕРИОЗНА МУЗИКА ВО ЦРКВАТА СВ. МИХАИЛ АРХАНГЕЛ

Бидејќи програмата долго траеше сигурна сум дека гостите на крајот и огладнеа, а Македонците не би биле тоа што сè, да не приредија уште нешто добро од својата култура – македонски специјалитети. Сите знаеме дека Македонците се гордеат со својот избор на јадења, па така и овојпат не изостаана: гравче на тавче, лутеница, зелник, баклава, тулумби и разни погачи... И кога гостите на крајот беа сити, започна вистинска веселба, а македонската песна како никогаш да не престанала.

Во недела на 23. октомври во 19,30 часот се одржа концерт на сериозна музика во црквата Св. Михаил Архангел, каде солистите Кирил Наумов на виолина и Крешимир Хас на оргули, и двајцата од Осиек, изведоа дела од Бах, Дешпаљ, Куперина и Моцарт. И двајцата ги квалификуваат како најперспективни млади надежи од Осиек, а тие и овојпат покажаа својот висок степен на музичка талентираност и умешност.

Култура на ниво, музика која ги греє срцата, убаво приготвени јадења, весели Македонци и соработници од други националности се само некои од симболите што го одбележаа патриотизмот во транзиција на 11-тите денови на македонската културата во Осиек.

Бранка Јањик

РАЦИНОВИ ДЕНОВИ

Во Пула на 2. и 3. декември 2005.
година беа одржани "Рациновите
денови"

Овогодишните „Рацинови денови“ одржани во Пула на 2. и 3. декември беа организирани во знак на сеќавањето на познатиот македонски поет, книжевник, публицист, револуционер и антифашистички борец, Коста Солев Рацин.

Почетокот на манифестацијата го означи отворањето на изложбата – „Сликарство на Македонците во Република Хрватска“, која предизвика голем интерес не само кај членовите на друштвото „Кочо Рацин“, туку и кај другите асоцијации на Македонците во Пула и Истра. Десетте Македонски сликари: Зденко Бужек, Емилија Дупарова, др. Никола Гроздановски – Коле, Виолета Јуван Марковски, Блага Петрески, Биљана Стаменковска, Зоран Стоилов, Крунислав Стојановски, Киро Винокиќ – Вики и Татјана Водник се претставија со своите дела во пулската галерија „Винцент од Каства“. Оваа ликовна изложба, како облик на презентација на уметничкиот израз, беше добро посетена и на отворањето, но и во наредните денови.

„Рациновите денови“ свечено ги отвори претседателката на МКД „Кочо Рацин“ во Пула и на Заедницата на Македонците во Република Хрватска, г-ѓа Славица Сагадин, при што ги поздрави видните гости, ликовните уметници, автори на изложените експонати

и останатите посетители. При тоа, таа рече: „Обично се прашуваме што ново ни донесоа овие автори во своите дела? Познатиот акварелист др. Никола Гроздановски – Коле, сигурно би предизвикал многу коментари до колку би се појавил со некои други форми и техники на својот израз, без да ги изложи акварелите со кои е познат во овој град. Како претставници на домаќините се Виолета Јуван – Марковски, со цветните мотиви во

темпера и акварел, како и Татјана Водник, со својата пачворк техника на комбинирање различни материјали: текстил, кожа, пластика и друго. Другите автори со своите дела донесоа новини, кои, се надевам, ќе предизвикаат критички осврти кон нивните дела, како нови бранови во релативно мирните води на културниот живот во градов.

АНАЛИТИЧКО ТОЛКУВАЊЕ НА СЕКОЈДНЕВИЕТО

Вториот ден на културната манифестација „Денови на Кочо Рацин“ во Пула беше посветен на книгата „Од текста до представе“ на познатиот хрватски македонист, претстојник на Институтот и катедрата за Македонистика на Филозофскиот факултет при Свеучилиштето

на Коле Чашуле, создавањата и остварувањата на македонските и хрватските сценски дејци на делата од театарските сцени.

Така некако беше доживена промоцијата на ова дело, низ која водеше проф. д-р Горан Калоѓера. Тој меѓу другото рече: „Мислите несопирливо летаат од големата национална театарска кука, преку мостот, кај Галеријата под Кале, убавините и мистиката на куќите под мостот на брегот од Вардар во Велес, на плоштадот во Битола, каде наместо кулоари остана „Широк Сокак“ и целосно доживување на виденото и сценските прикази. Не може да не се спомне Штипскиот народен театар и сите други театри во Република Македонија, големата драматургија на секојдневието, која живее, тлее, но светли и мошне топло грее без оглед на сиромаштијата и скромните средства со кои живеат театрите. Секоја анализа, колку и да е голема, убава и стручна, само е квалитет повеќе или

во Загреб, проф. д-р Борислав Павловски. Без намера на изнесување на одреден аналитички пристап кон ова дело (што во минатиот број на списанието го стори Мишел Павловски), ми преостанува констатацијата дека и овде авторот бил доследен на своите промовирани ставови за кус, содржаен и целовит аналитички пристап кон едно широко, етичко, историјско секојдневие, согледано низ авторските драматуршки дела

помалку прецизен рез на скалперот врз една целина, па отвора широчини и погледи кон внатрешноста и останува во чувствата и душите на читателите и слушателите.“ Извадоците од оваа студија ги читаше Вјекослав Мадунџиќ, убаво, тивко и разговетно, исто како во многуте радио програми, каде ги реди следовите на вистината, разбирајуќи ги мислите и сеќавањата.

Р. Димовски

На снимањето на новиот македонски филм според романот на Венко Андоновски

"ПАПОКОТ НА СВЕТОТ" – ГОЛЕМ ФИЛМСКИ ПРЕДИЗВИК

Изминавше ренови се снимаа љубешките сцени од филмот "Папокот на светот" и скопјани имаа можност да присуствуваат на неколку настани кои на овој филм му го носат вкусот на спектакл

Филмот "Папокот на светот" веќе влезе во третата недела од снимањето. Она што е интересно е дека колку што неговиот режисер и сценарист Игор Иванов - Изи вели дека овој филм проникнува од скопскиот асфалт, каде што ќе се снима во текот на цели седум недели, толку тој сè повеќе на него испишува една нова, поинаква филмска приказна која станува дел од секојдневието на нејзините граѓани. "Папокот на светот" моментно е делот од нивното живеење на кое сè повеќе се навикнуваат или не, но секако бранувајќи го нивниот вообичаен тек на дневните настани.

"Секој филм има организациски проблеми особено овој, кој се снима во урбана средина која што е проектирана за 500-600 илјади луѓе, а во која живеат 900 илјади луѓе. Во таков случај разбирливо е дека целиот сообраќај и сите институции се проблем по дифолт. Така што, ако не наидевме на разбирање од МВР, железници, град Скопје, поточно општина Центар и без финансиите од Министерството за култура не би можеле да го реализираме", ни рече неговиот продуцент Владимир Анастасов.

Сите кои работат на овој филм, чија словита приказна како и во романот на Венко Андоновски проникнува и изникнува од темата за поединецот наспроти мнозинството, се согласуваат дека станува збор за особено остварување, за многу комплексен и за филм кој бара екстремни услови за снимање. Изминативе денови се снимаа токму потешките сцени и екстериери и Скопјани навистина имаа можност да видат и да присуствуваат на неколку настани кои на овој филм му даваат вкус на спектакл. Факт е дека тоа е реткост кога станува збор за нашата филмска средина и поради тоа "Утрински весник" и луѓето кои работат на овој филм се договорија да го проследат неговото снимање во целост. Веќе во оваа репортажа носиме неколку навистина интересни сцени за кои беа потребни каскадери, за кои беа потребни вештини, храброст (па така и Милан Тоциновски висеше од симсот на една зграда) и подготвеност да се оствари сè што е замислено.

"Кога треба да се дублира ликот на Милан Тоциновски, кој го игра Јан Лудек, циркуски уметник,

имаме и по двајца каскадери за некои сцени, како и еден еквилибрист од Полска, вели Анастасов, Јан е обезбеден иако имаше ризични сцени во кои самиот сакаше да игра, се разбира, со претходно обезбедување". Како што ни раскажува продуцентот, од симсот на зградата висеше и едно шестогодишно дете, кое се појави на местото на Јан Лудек како мало дете, а станува збор за синот на искусниот каскадер Жељко Божиќ, кој е ангажиран во филмот, и кој самиот ги тренира своите два мали сина.

"Филмот продукциски ќе биде доста издржан, не само во смисла на организација, со оглед на тоа што имаме доста сетови во град Скопје, додека вториот дел веќе се снима при крајот на јануари и во текот на февруари на железничка станица во Будимпешта, туку и поради тоа што имаме интернационална екипа", додава Анастасов. Имаме добар состав на актери, тука се пред сè младите Милан Тоциновски, Славиша Каевски и Сања Трајковиќ, но и кога станува збор за споредните улоги или т.н. појави во филмот, ангажирани се актери од највисок ранг во Македонија. Во текот на снимањето ќе му се придружи и една многу талентирана актерка од Белград, Милица Ѓукиќ, која моментно снима во Швајцарија, а која во "Папокот на светот" ја игра Жужу".

Сценариото бара многу, но продуцентот се обидува во рамките на предвидениот буџет, кој во моментот е некаде околу милион и двеста-триста евра, а кој тој има намера дури и да го редуцира, а сепак да го овозможи сето она што филмот го бара. "Романот има голем потенцијал и многу ми е мило што Изи го избра токму овој роман да го преточи на филмско платно. Многу сум задоволен од работата на Изи и на Венко, како и на стрип-докторот Франц Роденкирген од стрипхаус во Берлин, кој ни помогна околу оформувањето на финалната верзија на сценариото", изјави Анастасов.

Сунчица Уневска

БОЖИКНА ЧЕСТИТКА НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ БРАНКО ЦРВЕНКОВСКИ

Претседателот на Република Македонија Бранко Црвенковски по повод големиот христијански празник Божиќ упати честитка до поглаварот на Македонската Православна Црква архиепископот охридски и македонски, Господин господин Стефан и до верниците од православната вероисповед.

Во честиката, меѓу другото, се вели:

„На сите верници од православната вероисповед и Вас лично, Ви упатувам срдечни честитки по повод големиот христијански празник Божиќ, со желби за добро здравје, благосостојба и мирен духовен живот. Славејќи го големиот христијански празник, Рождество Христово Божиќ, Ве повикувам Вас и граѓаните на Република Македонија да продолжите и понатаму како и досега, да живеете во духот на меѓусебното разбирање и почитување, толеранција и взаемно помагање. Дозволете ми уште еднаш да ги искажам своите искрени желби за мир и благосостојба на сите граѓани на Република Македонија на овој голем христијански празник.“

ХРИСТОС СЕ РОДИ – НАВИСТИНА СЕ РОДИ!

ЧЕСТИТКА ОД ПРЕМИЕРОТ БУЧКОВСКИ ДО ГРА- ЃАНИТЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ПО ПОВОД НОВОГОДИШНИТЕ ПРАЗНИЦИ

„Почитувани граѓани,

Годинава, со вашата поддршка, постигнавме многу. Покажавме дека многу нешта, ако сакаме – можеме. Покажавме дека можеме сами да ја градиме сопствената иднина. Што направивме? Приказна. Ја создадовме Македонската приказна. Мултикултурна приказна која е препознатлива и која е почитувана. Тоа покажува дека се движиме во добра насока и тоа е клучот на нашиот успех.

Но, како понатаму?

Мојата одговорност, како претседател на Вашата Влада, е премногу голема за едноставно, пред сите вас, да изразам само добри желби за иднината.

Наредната година ќе го избришаме зборот транзиција. Време е за нови нешта. Транзицијата ќе ја замениме со европеизација. Тоа е прво што ќе направиме, за да го одбележиме почетокот на новото време. Времето на нашиот европски пат. Време во кое не очекува многу работа.

Место за лажни илузии веќе нема. Или ќе го интензивираме патот по кој тргнавме или ќе ја пропуштиме шансата. Тоа е шанса со која Македонската приказна, или ќе ја направиме европска реалност, или ќе ја вратиме многу години наназад.

Македонската приказна е успешна приказна.

Ви посакувам многу здравје, среќа и љубов, а осанатото, ќе го одработиме.“

САМИТ НА ЦЕФТА: ЛИБЕРАЛИЗИРАНИ КРИТЕРИУМИТЕ ЗА ЧЛЕНСТВО

Загреб, 29. ноември (МИА) – Хрватска, Романија, Бугарија и Македонија денеска во Загреб потпишаа декларација за либерализација на критериумите за членство во ЦЕФТА, јавува известувачот на МИА.

Свои потписи на декларацијата ставија хрватскиот премиер Иво Санадер, македонскиот премиер Владо Бучковски, бугарскиот министер за економија и енергетика Румен Овчаров и романскиот министер за трговија Јулиу Винклер.

Членки на ЦЕФТА во иднина ќе може да станат и земји кои имаат почнато преговори за стабилизација и асоцијација со ЕУ, да се членки и да ги почитува правилата на СТО.

По потпишувањето на декларацијата, хрватскиот премиер Иво Санадер изрази надеж дека по завршувањето на преговорите за членство во ЦЕФТА, Македонија набргу ќе стане членка на оваа организација. Тој нагласи дека ЦЕФТА е предворје и добар тренинг за ЕУ, додавајќи дека што побрзо влезат во ЕУ Романија и Бугарија, побрзо ќе влезе и Хрватска, а што побрзо таа стане членка, побрзо ќе се зачлени и Македонија.

ЦЕФТА е мултилатерален договор за слободна трговија во Централна Европа. Членки на ЦЕФТА се Бугарија, Романија и Хрватска, а по средувањето на техничките детали ќе им се придружи и Република Македонија.

На маргините на состанокот на ЦЕФТА во Загреб, хрватскиот и македонскиот премиер одговараа на новинарските прашања во врска со случајот на генералот Стојановски. При тоа Бучковски рече:

„Ќе се обидам да одговорам на македонски за да биде јасно. Мислам дека Хрватска и Македонија во изминатиот период како никогаш порано немале така добри релации. И тенденцијата овој случај да добие поинакви димензии ја гледам во тој контекст. Како прво, со мојот пријател Санадер, се договоривме да го почитуваме основното правило – дискреција на невиноста. Второ, да ја почитуваме независноста на јавното обвинителство и како трето на што можеме да инсистираме поради добрите односи меѓу Македонија и Хрватска што е можно побрзо да завршат предистражните дејствија. Од друга страна, бидејќи јас сум политичар би сакал и до хрватската јавност да ја испратам истата порака дека ние треба да гледаме напред, зошто никогаш не сме се наврќале назад и вистината треба да ја знаеме. Како што никогаш не беше злоупотребувана вистината за 1991. година за првиот војник на тогашната ЈНА кој загина во Сплит дека беше Македонец. Како што во таа иста година нашиот прв начелник на генералштабот, генералот Боциновски заврши во тогашните југословански затвори затоа што не ја искористи својата позиција. Затоа, и од македонската и од хрватската јавност барам случајот Стојановски да не се злоупотребува за да не се нарушат нашите меѓусебни добри односи. Ако вистината покаже нешто друго, тогаш е јасно дека ништо нема да сториме за да ги пореметиме нашите добри односи.“

Премиерот Санадер потоа рече:

„Ми možemo još izraziti i našu želju da se što prije završe te predistašne radnje. Prije svega, istina nam je apsolutni prioritet i kao čelnici izvršne vlasti ne možemo miješati se u zakonsku vlast, stoga očekujemo da se ta istraga brzo završi.“

U zagrebačkom kazalištu „Komedija“ održan je peti po redu Chansonfest

ZAFIR HADŽIMANOV OBILJEŽIO SVETKOVINU ŠANSONE U ZAGREBU

CHANSONFEST 2005
MEĐUNARODNI
FESTIVAL
ŠANSONE

Zagrebačko gradsko kazalište Komedija, Kaptol 9
srijeda 9. studeni 2005. u 20,00 sati

zagrebačko gradsko
KAZALIŠTE KOMEDIJA

U zagrebačkom kazalištu „Komedija“ 9. studenog 2005. godine održan je tradicionalni međunarodni festival šansone – „Chansonfest 2005.“, koji je ugostio istaknute hrvatske i inozemne šansonijere. Međunarodni festival šansone tradicionalno predstavlja ostvarenja u kojima glazba i stihovi tvore jedinstvenu, neraskidivu cjelinu.

Festival je zamišljen dvodijelno. U prvom dijelu predstavljaju se hrvatski autori i izvođači. Ove godine su tako u prvom dijelu nastupali Boris Petrov, Stjepan Križan, Mirjana Pospis, Bogdan Božinović, Neven Dužević, izvrsna Kostadinka Velkowska, Darko Matičević koji je publiku

oduševio izvrsnim nastupom i stihovima Luke Paljetka, Jasna Bilušić, Ksenija Erker, Đuka Čaić, te Mladen Medak Gaga.

Drugi dio obilježen je nastupima gostiju iz inozemstva. Ove godine „Chansonfest“ je imao čast ugostiti češkog šansonijera Jilija Dedečka i slavnog Zafira Hadžimanova kao predstavnika Makedonije, koji je uz klavirsku pratnju sina Vasila dobio najveće ovacije na festivalu te ga se jednoglasno može proglasiti najvećom zvijezdom ovogodišnjeg festivala.

M.G.: Najprije, zahvalni smo Vam što ste pristali dati interview za naše glasilo „Makedonski glas“, te Vam želimo dobrodošlicu u Zagreb. Upravo zbog toga naše prvo pitanje glasi: Nakon koliko vremena ste ponovo gost u našem gradu?

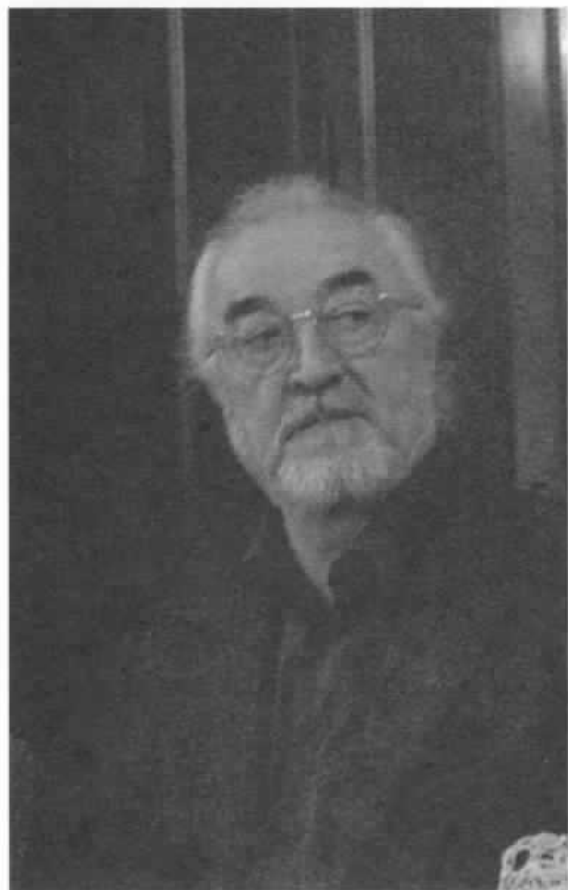
Hadžimanov: Ako se precizno računa, u Zagrebu sam zadnji puta bio 2003. godine na „Chansonfestu 2003.“ na kojem sam također, zastupao Makedoniju s jednom svojom šansonom koja se zvala „Margareta“, a kasnije sam nastupao na jednom dobrotvornom koncertu, koji je organizirala Kostadinka Velkowska zajedno s Udrugom za hendikepiranu djecu, te djecu s problemima u razvoju. Ona je u kazalištu „Kerempuh“ napravila koncert na kojem smo gostovali moj sin Vasil i ja. Naime, ja sam imao tu sreću što je Vasil završio sjajnu Glazbenu akademiju koja se zove „Berkeley Collage Of Music“ u Bostonu, te je jedan od najboljih jazz-pijanista u nas, pa me povremeno prati na koncertima. Naravno da radim

i s drugim glazbenicima, ali mi je najljepše i najdraže kada nastupamo zajedno, naprosto zbog ljepote jednog razumijevanja i odnosa dvoje ljudi, a ne samo glazbenika.

M.G.: Koji su Vaši dojmovi na Vaš prijem ovdje?

Hadžimanov: Ja sam se oduvijek u Zagrebu osjećao kao kod kuće iz jednostavnog razloga što prije 40 godina, davne 1965. godine, u Zagrebu je bio prvi festival na kojem sam ja sudjelovao. Na večeri šansone, koja se događala upravo u ovoj dvorani, osvojio sam svoju prvu nagradu – treće mjesto te večeri, s pjesmom Arsena Dedića „Čovjek kao ja“, a pjevao sam još jednu sjajnu šansonu koja se zvala „Stari akvarel“ Alfija Kabilja.

Nakon toga otvorila su mi se sva vrata. Zagreb je bio takozvani, ključ za sve festivalske brave. Da nije bilo Zagreba, možda bi to bio neki drugi festival, ali bi sigurno bilo puno drugačije. Pobjediti na najstarijem festivalu u tadašnjoj Jugoslaviji kao debitant vrlo je značajno. Nakon toga uslijedile su mnoge druge nagrade: Opatija, Split, Beogradsko proljeće i tako dalje.

M.G.: Cijelog života ste šansonijer. Kako se osjećate kao posebni gost „Chansonfesta 2005.“ u Zagrebu?

Hadžimanov: Sada je u Zagrebu puno drugačije nego kada sam bio mlad, možda zato što sada više nisam mlad. Međutim, boravci su vrlo kratki da bi mogao elaborirati nadugačko i naširoko. Ali, u svakom slučaju kontakti s kolegama, ljudima s kojima sam radio, te s novim kolegama, sjajni su, otvoreni, prisni, dobri, konstruktivni. Ja osobno smatram da bi lako mogao održati svoje koncerte i nastupe, ne samo u Zagrebu već diljem Hrvatske, koje bi ljudi pozdravili te bi mnogi, zasigurno, to voljeli vidjeti.

M.G.: Prema našim informacijama, može se slobodno reći da ste u svojoj karijeri dosegli sve vrhove. Postoje li oni koje niste uspjeli osvojiti?

Hadžimanov: Ima nekoliko alpinističkih. Imao sam i sreću, ali i volje, snage, hrabrosti, truda, želje, znoja, suza, krvi, da bi osvojio vrhove. U poslu kojim se ja bavim najljepše je to što kada osvojiš vrh opet si na početku, zato što taj vrh treba stalno iznova osvajati, a ne zabosti zastavu jednom za sva vremena, tvrdeći

da si najbolji na svijetu. Ovo je profesija u kojoj nema definitivnih rješenja i saznanja.

M.G.: Znamo da ste nakon Vaših studija u Beogradu, napustili Makedoniju i postali građaninom „Belog grada“. Što Vas je nagnalo na tu odluku?

Hadžimanov: Ja nikada nisam napustio Makedoniju! Ja imam adresu u Beogradu u kojem puno radim, glumim, skladam, pišem i tako dalje. Ja definitivno nikada nisam izgubio kontakt s Makedonijom, što pokazuje i to da sam večeras predstavnik Makedonije. Prije mjesec dana gostovao sam u Moskvi i Petrogradu s „Danima makedonske kulture“ za koje sam pisao scenarij, bio voditelj i tako dalje. Dakle, postoji permanentan kontakt, posebice s umjetničkim i kulturnim makedonskim krugovima, te s prijateljima i znancima. Nakon raspada Jugoslavije sve je to poprimilo drugačiju dimenziju. Teže je, ali kao što rekoh, tolike smo vrhove osvojili, pa ćemo valjda uspjeti eliminirati granice među nama.

M.G.: Dugo godina ste u braku s divom nekadašnje jugoslavenske glazbe – Senkom Veletanlić. Opišite nam ukratko kako je tekla Vaša ljubavna i poslovna komunikacija svih ovih godina.

Hadžimanov: Naše poznanstvo traje već 40 godina. Odgovor je lak: Koliko god da je bilo teško, opstali smo zahvaljujući prvenstveno ljubavi, prave ljubavi, koja se kasnije postupno razvija u prijateljstvo. Naravno, tu je i plod naše ljubavi – Vasil, zatim je došlo još jedno iznenađenje u plavom – naša unučica Marta. Smatram da je u životu vrlo važno naći čovjeka s kojim možeš podijeliti dobro i loše. Dakle, prvo velika i sjajna ljubav, zatim suradnja na poslu u kojem smo zajedno disali i opstajali. Upravo je izašao duetski CD – dvoje ljudi koji dišu kao jedno. Napisao sam pjesmu koja se zove „Žito moje“. Naime, sve je već rečeno: zlato moje, sunce moje, jabuko moja! Kako nazvati plod koji ti da ljubav? Tako je nastao naziv „Žito moje“ – kao najbitniji plod koji nam priroda daje.

M.G.: Za kraj: Vaš sin Vasil, koji je dobio ime po Vašem ocu – Vasilu Hadžimanovu, bardom makedonske glazbe, krenuo je Vašim, majčinim i djedovim stopama. Što sada radi i kako napreduje? Da li je sve to upisano u genima ili glazba ne poznaje nikakve granice?

Hadžimanov: Ima veze i s genima i s obrazovanjem, jer je odrastao u obitelji u kojoj je glazba primarna. Djeda Vasil mu je sigurno dao puno talenta, ali on je imao dovoljno pameti da se odredi za ono što mu leži. Tako je ušao u vode jazz-glazbe, ali na jedan originalni način obrađujući se korijenima koje mu je osigurao djed. Vasil je izdao dva CD-a na kojima se neprestano proteže taj melos, ne samo makedonski već i balkanski. Ima i svoj orkestar koji se zove „Vasil Hadžimanov Band“ i snimio je dva CD-a. Prvi CD proglašen je najboljim debitantskim albumom, a drugi CD je već sljedeće godine dobio nagradu za najbolji instrumentalni album, te je time značajno ukazao na sebe. Mislim da je on trenutno veća zvijezda od sviju nas zajedno, iako nas ima troje u kući.

IVANA GRLJAK

BALKAN JE CIVILIZIRANA SREDINA

Razgovarao: Šenol SELIMOVIC

Osamdesettrogodišnji Kiro Gligorov, nakon raspada bivše države, prvi predsjednik samostalne Republike Makedonije, jedan je od posljednjih živućih političara iz nekadašnjeg vrha jugoslavenske politike koji još i danas vrlo aktivno putuje po zemljama ovog dijela Europe, gostuje na različitim političkim i gospodarskim forumima gdje izaziva pozornost publike svojim analizama raspada Jugoslavije, velikosrpskih ciljeva i položaja u kojem su se našle sve novonastale države iz bivše federacije. Nedavno je u Zagrebu, na skupu koji je organiziralo Društvo hrvatskih ekonomista, iskreno priznao: uz svo životno i političko iskustvo, nisam vjerovao da će raspad Jugoslavije biti toliko krvav i da će odnijeti toliko života i tako dramatično razoriti gospodarske resurse.

- Je li raspad Jugoslavije mogao izgledati drugačije i tko je kriv za tako krvavi rasplet?

- Na ovim je prostorima bilo preko 200 tisuća mrtvih i oko milijun i pol izbjeglica iz svih ratom zahvaćenih krajeva. Uz to idu i golema razaranja dobara koja su se desetljećima gradila, to su užasne posljedice. Iskreno sam priznao da nisam vjerovao kako će, bez obzira na sve nesporazume i narastajuće nacionalizme u dijelovima bivše Jugoslavije, doći do takve kataklizme.

- Mnogi u svijetu tu „kataklizmu“ pripisuju Balkanu, tvrde da je to zakonitost koja se na ovim prostorima povijesno ponavlja svakih nekoliko desetljeća? Slažete li se?

- Točno je da danas u svijetu kada se spomenu slične pojave, kažu to je Balkan. Ja mislim da je Balkan u biti ipak jedna civilizirana sredina. No, još su u bivšoj federaciji

neke članice držale da nisu dio Balkana nego Srednje Europe. Bez obzira na to kako se tko osjeća i definira, sve su te zemlje, manje-više, svojom poviješću i kulturnim vrijednostima dale značajan doprinos europskoj kulturi. Mislim da taj pejorativni predznak „balkansko“ za sve strahote u različitim dijelovima svijeta, nema nikakvog opravdanja.

- Kako vidite budućnost ovog dijela Europe kojega službeni Bruxelles naziva Zapadnim Balkanom?

- Na Balkanu se dogodio jedan povijesni fenomen. Nažalost naše su zemlje i narodi posljednji došli do svojih nacionalnih država. Taj proces se dogodio skoro stoljeće ranije u ostalim europskim zemljama, to je dakako ostavilo svoj pečat. Ljudi žele svoju državu, žele samostalno skrbiti o svojoj budućnosti, to su legitimne stvari. Sada je drugo pitanje što sve te države teže da se jednoga dana nađu u okviru EU i NATO-a, a time će i neki elementi nezavisnosti biti u najmanju ruku preformulirani, ozbiljno će se smanjiti opseg nezavisnih odluka svake države.

- Makedonija je nedavno dobila pozitivno mišljenje EK (avis) za otvaranje pregovora. Je li moguće da Makedonija i Hrvatska zajedno u paketu ostvare EU-članstvo? Može li Makedonija dostići Hrvatsku na putu u EU?

- To je možda bilo moguće do 2001. godine kada je došlo do oružanog sukoba između pripadnika albanskog naroda i Makedonaca u Makedoniji. Poslije tih događaja koji su ozbiljno zaustavili proces reformi, nije više lako odgovoriti na vaše pitanje. Nama je vrlo drago da je Hrvatska postala kandidat i počela pregovore, to je znak da je proces otvoren za sve zemlje „Zapadnog Balkana“. Hrvatska je ipak, po svim svojim ključnim el-

ementima života, ispred Makedonije, Albanije, Srbije i BiH. Ona se s pravom smatra europskom zemljom od svih drugih u regiji.

- Rat je Hrvatskoj nametnut, a ipak nam na koncu taj rat predstavlja uteg na putu za EU. Kako na to gledate?

- Hrvatska nije svojom voljom vodila rat, ona se branila, to je svima jasno. Jugoslavensku je vojsku preuzeo u svoje ruke tadašnji predsjednik Srbije Slobodan Milošević koji je smatrao da će tom dobro naoružanom silom moći ostvariti svoje ciljeve – sačuvati dobar dio Jugoslavije pod svojom kontrolom. Za Slovence je uvijek govorio: neka idu, oni se i tako ne smatraju našom zemljom. U slučaju da mu ne uspije „očuvanje Jugoslavije“, planirao je jednostavno stvoriti veliku Srbiju. Tu politiku nije mogla podržati ni jedna druga republika, i svatko se morao braniti od te opasne prijetnje.

- Kakva je perspektiva ulaska Makedonije u EU? Koji su vaši najveći problemi?

- Nije sasvim izvjesno da ćemo mi tako brzo dobiti pozivnicu za početak pregovora o članstvu. Moguće je da se to dogodi u neko dogledno vrijeme, ali treba puno efikasnije raditi na suzbijanju korupcije koja u Makedoniji predstavlja ozbiljan problem, treba jačati funkcioniranje pravnog sustava, nezavisnost sudstva, razvijati građanska i manjinska prava, stvoriti veću sigurnost unutar Makedonije. To nisu male stvari i ne mogu se preko noći riješiti.

- Hoće li se članstvo u NATO-u ostvariti lakše i brže nego u EU. Bush je nedavno primio makedonskog premijera i pohvalio ga za reforme na putu u NATO. Makedonija je, kažu neki analitičari, ispred Hrvatske u provedbi NATO standarda?

- Ne mogu to procijeniti. Hrvatskoj su i NATO i EU postavili uvjet da se privede general Gotovina, to je prilično usporilo jedan i drugi proces. Iako je raspoloženje u EU i NATO-u takvo da Hrvatska mora biti članica. No, mislim da ovom posljednjom odlukom iz listopada o otvaranju pregovora s Hrvatskom, taj uvjet više nije tako presudan. Hrvatska ima vrlo ozbiljne šanse da bude članica obje organizacije. Hoće li to biti paralelno s nama ili ne, nije uopće presudno.

- Je li u Makedoniji moguć novi rat između Albanaca i Makedonaca?

- Ne mogu to kategorično tvrditi, još su svježije rane iz toga sukoba iz 2001. Vrlo je dobro za Makedoniju da je to pitanje riješeno na politički način, dogovorom. U tom su dogovoru zacrtana prava albanskog stanovništva u Makedoniji, a ona su u nekim točkama i iznad onoga što predviđaju međunarodne konvencije za manjine. Držim da je time napravljen veliki korak naprijed u međusobnom razumijevanju, ali razumijevanje se ne postiže u jednom danu, jednim aktom. Ako neka od više albanskih stranaka u Makedoniji opet stane na ekstremne pozicije i eventualno izađe s novim zahtjevima, to ne mora značiti da će za njima ići i cijeli albanski narod. Albanski narod sada podržava u najvećoj mjeri Demokratsku uniju za integraciju na čijem je čelu Ali Ahmeti, isti onaj koji je bio politički vođa albanskih ustanika 2001. On je danas u vladi Makedonije, koalicijski je partner. Dogodine su parlamentarni izbori, vidjet ćemo hoće li se nešto izmijeniti u tim odnosima. Osobno ne vjerujem.

- Bili ste u vrhu jugoslavenske politike, vrlo blizak Titu. Kako danas gledate na ulogu Tita u povijesti jugoslavenskih republika i naroda koji sada već imaju vlastite države?

- Za Tita koji je usput rečeno bio Hrvat, ima nekih nedvojbenih stvari. On je bio uspješni vojskovođa, pobijedio je usprkos postojanju izbjegličke vlade koju su podržavali Saveznici, a u toj je vladi ministar obrane bio Draža Mihajlović. Srbi su intimno željeli restaurirati kraljevinu Karađorđevića. Tito je tome suprotstavio koncepciju po kojoj svi narodi Jugoslavije trebaju biti ravnopravni. Drugo je pitanje koliko je on u tome uspio. Danas nije toliko poznato da Tito nije nimalo lako preuzeo vodstvo KP, on je jedva postao generalni sekretar KPJ. Postojala je jaka oporba u Moskvi, mnogi su se zalagali da jugoslavenske komuniste ne vodi Tito nego Srbin Petko Miletić kojemu je Kominternu bila vrlo sklona jer je on bio sudionik Oktobarske revolucije. Osim otpora fašizmu i pobjede nad Hitlerovim snagama, Titov je objektivni povijesni doprinos u izgradnji Pokreta nesvrstanih u tadašnjim uvjetima. Taj je Pokret obuhvatio 80-ak zemalja i postao vrlo važnim čimbenikom u UN-u.

- A kako ocjenjujete prvog hrvatskog predsjednika Franju Tuđmana?

- Tuđman je bio veliki borac još u onom prošlom ratu. Tuđman i Tito su se razišli zbog hrvatskog pitanja. Tito kao čvrsti komunist nije mogao oprostiti Tuđmanu izjavu po kojoj se Nezavisnu Državu Hrvatsku može suditi po tome tko je bio na njezinu čelu i po njezinom unutarnjem poretku, ali se ne može poreći da je NDH bila i izraz težnje hrvatskog naroda za svojom državom u tadašnjim konkretnim povijesnim okolnostima. Tuđman je to uistinu mislio. Ta je njegova izjava naišla na posebno žestoki udar u Srbiji i Tito ga je izbacio iz Generalštaba. Tuđman se iz Beograda vratio u Zagreb i počeo baviti povijesnim istraživanjima, pisao je knjige i u tim knjigama je već bio vrlo jasan njegov otpor prema tadašnjem režimu.

- Susretali ste se s Tuđmanom i u tijeku 90-ih godina. Kako ste ga doživjeli i što mislite o njegovoj ulozi tome razdoblju?

- U povijesnim okolnostima raspada bivše Jugoslavije, Tuđmanov je angažman za mene apsolutno pozitivan. On se odlučno suprotstavio bilo kakvoj mogućnosti da i dalje jedan narod, samo zato što je najbrojniji, dominira u bivšoj Jugoslaviji, a to je srpski narod. To je uistinu trebalo temeljito mijenjati. U početku je sam Tuđman izašao s prijedlozima o konfederalnom uređenju Jugoslavije, ali je po otporu iz Beograda bilo jasno što oni smjeraju. Na kraju se to završilo sa samostalnošću svih republika, pa tako i s hrvatskom državom.

- Kako ocjenjujete današnje odnose Hrvatske i Makedonije?

- Među nama nikada nije bilo mržnje ni predrasuda, bili smo manje više u istome položaju. Nas su Srbi htjeli prekrstiti. Mene su u osnovnu školu upisali pod imenom Ćirilo Gligorović kako bi ispalo da sam Srbin. To nije bio samo moj slučaj.

- A sada vam Grci prave problema zbog imena?

- Oni prave problema zbog imena zemlje zato što smatraju da je cijela Makedonija njihova.

- Vjerujete li da će Makedonija sačuvati svoje ime?

- Uvjeran sam da su svi pokušaji negiranja imena Makedoniji iracionalni, bez obzira otkuda dolaze. Ne možete jedno od osnovnih prava ljudi da se zovu kako se zovu dovoditi u pitanje namećući im neko drugo ime koje taj narod ne želi. Kao što Srbi nisu mogli napraviti od nas južnosrbijance, Bugari nas nisu pretvorili u Bugare, Grci nas nisu prekrstili u fanariote, tako će i ovi sadašnji pritisci u konačnici propasti. Međutim to može nanijeti mnogo štete, kako našim tako i interesima Grčke.

KRONOLOŠKI ASPEKTI O KRETANJIMA MAKEDONSKJE DIJASPORE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Priredio: Ognjen Bojadžiski, profesor

Složenost prezentacije i obrade zadate teme proizlazi iz činjenice da je ona skoro nedovoljno obrađivana, istraživana i prezentirana od znanstvenika kako u Hrvatskoj tako i u Makedoniji zbog niza povjesnih okolnosti, tako da do današnjeg dana o njoj nema kvalitetnijih radova osim dva: "Hrvatsko-makedonske književne veze" dr Goran Kalogjera i dr Stjepan Antoljak "Hrvatsko-makedonski odnosi kroz stoljeća" (1.) Sve drugo što je evidentirano kao svjedočanstvo pojedinaca može se svesti pod nazivnikom -parcijalno. Tema je postala aktualnom tek s osamostaljivanjem bivših republika Jugoslavije, a proteklo razdoblje nije evidentiralo značajnija istraživanja i obrade tako da je i ovaj rad limitiran i ne može dati cjelovitiju sliku koja je tako potrebna.

Kretanje i prisutnost Makedonaca na tlu Hrvatske-uvjetno se ograđujemo na teritorij Republike Hrvatske nije moguće povijesno egzaktno pratiti budući da Makedonci kao etnos nisu imali onu snagu identiteta i entiteta s kojim se obično determinira etnos, što ne znači da se nisu kao takvi deklarirali ili bili prepoznatljivi od antičkih vremena pa sve do amalgamacije s Slavenima, pa tako i kasnije tijekom potpadanja pod Otomansku vlast, odnosno do snažnijeg i argumentiranijeg isticanja svoje nacionalne i kulturne samobitnosti i identiteta. O tim dodirima najzanimljiviji izvor je svakako Ivan Lucić Trogirani sa svojim nezaobilaznim djelom "O Kraljevstvu Dalmacije i Hrvatske". Ovdje su evidentirani brojni događaji, podaci i kronologija antičkih veza iz doba helenskog i posebice doba rimske imperije, pri čemu su posebno signirana dva pravca dodira: cestom Via Militaris (Akvilija-današnja Venecija; Andautponija, Singidum, Nissa, Turtme-današnji Solun; s odvojkom do Filipopolisa i Bizanta) te cestom Via Egnatia: Durahium-Drač; Lihnida-Ohrid; Heraclea L.-Monsatir-Bitola; Terme-Salonika, s planinskim odvojkom Ragusa-Ulpi-ana-Skupi. Ti antički pravci komunikacije Zadržali su svoju komunikacijsku vrijednost i prednost do ove suvremenosti.

Preko tih pravaca odvijao se ne samo trgovinski promet i kretanje vojnih eskadrona, već i demografska pomeranja. Zbog tih razloga ovdje ćemo govoriti o stanovništvu Makedonije, zatim o dodirima i prožimanjima i naravno o aktivnostima samih Makedonaca na tlu Republike Hrvatske, onoliko koliko je do sada istraženo i prezentirano u znanstvenim radovima.

Prema bizantskim izvorima za najraniju kršćansku povijest Jugoistočne Europe-Ilirski Poluotok evidentni su dodiri i suradnja episkopata Solun, Lihnida (Ohrid), Drač, Ragusa i Salonitana sve do Histrie. Pod time se podrazumijevaju dodiri ne samo kršćansko-crkveni već i trgovački, obrtnički i vojni jer su sva pomenuta područja s raznim oscilacijama sve do 10. stoljeća u okvirima Bizanta ili pod njegovim snažnim utjecajem. Prema akademiku S. Antoljaku, izraženi dodiri izme-

đu Hrvata i makedonaca ostvaruju se u razdoblju hrvatskog kneza Trpimira (845-864) i bugarskog kralja Borisa (851-869), kada je on vladao jednim djelom Makedonije. Fiksacija ovog razdoblja je prema njemu izuzetno važna zbog trajanja Apostolske misije Braće Kirila i Metoda, koji su upravo tada na putu prema Velikoj Moravskoj (863/864) prošli kroz panonsku Hrvatsku, upravo cestom Via Militaris. Ovaj znanstvenik ne isključuje mogućnost da su njihovi učenici i pristalice, među kojima posebno ističe Klimenta, Nauma, Gorazda, Angelarija, obavljali svoju misijsku službu i djelatnost pri povratku na području panonske Hrvatske ostvarujući tako dublje veze i ostavljajući snažnije tragove svoje misionarske i učiteljske djelatnosti šireći glagoljicu. Slične tvrdnje iznosi i ugledni Eduard Peričić u svojoj originalnoj studiji "Sclavorum Regnum Grgura barskog" tvrdeći da je "Ljetopis popa Dukljana" jedno "od najvažnijih djela najstarije povijesti Hrvata, današnjih Crnogoraca, odnosno Srba i Makedonaca". Pri tom E. Peričić iznosi: "Nakon pustošenja u doba seobe naroda, otkako je razorio državu Istočnih Gota u Dalmaciji i Italiji, u Prevalitani kao i Dalmaciji, te u Italiji, bizantski car Justinijan I uspostavio je bizantsku vlast nad ovim područjima. Tako je 535. Justinijan I uzdigao biskupa u svom rodnom gradu, nazivajući ga Justinijana Prima (možda oko današnjeg Skopja), u nadbiskupa dodeljujući mu cijelu Prevalitanu, što je kasnije potvrdio i papa Vigilije (537-555), dodeljujući novom nadbiskupu-arhiepiskopu titulu papinski egzarch. Do doseljavanja Slavena na tom području nije zabilježen nijedan značajniji događaj". Svi pomenuti izvori i utvrđeni fakti navode na neoboriv zaključak da su između tih oblasti i prije doseljavanja Slavena i drugih naroda, postojali razvijeni kršćanski odnosi i komunikacijske veze stanovništva, a osobito razvijeni crkveno-kršćanski odnosi i veze između značajnih metropolitanijskih Terme, Lihnida, Durahium, Salonitana i te Rim i Carigrad kao supremacijska središta prije nesretnog raskola. Zanimljiv i značajan prilog tomu navodi i E. Peričić: "Kada je osnivač makedonskog carstva Samuil, odlučio svoju državu osamostaliti i proširiti na račun Bizanta, morao je biti dosljedan i u crkvenoj organizaciji. I kao što je od pape zatražio i dobio kraljevsku krunu, on je istodobno zatražio i potvrdu za novoosnovanu mitropoliju u Ohridu... Kada je pak Samuil osvojio i dračku oblast sa Epirom i Tesalijom, nije ukinuo dračku mitropoliju, već je bez sumnje podčinio Ohridskoj Arhiepiskopiji". Stvaranjem feudalnih država na razvalinama Bizanta, osobito na Istočnom Jadranu i u Panoniji, ove veze nisu prestale, već je njihov intenzitet smanjen. Zanimljiv je podatak da je obitelj cara Samuela nakon 1014 iz Prespe i Ohrida utočište našla djelomice u Draču a kasnije u Splitu pod zaštitom biskupa Salone. Neovisno od crkvenog raskola 1054. dodiri i veze između Makedonije, Ulcinja, Kotora, Dubrovnika, Splita i cijele Dalmacije nastavljani su, kao i veze između Slavonije i Makedonije (ovdje treba istaknuti činjenicu da su uče-

nici Kirila i Metoda koji su ostali u Panoniji, bili agregati tih veza). (2.) Jeli bilo preseljenja, kakvog intenziteta, o kojim se to obiteljima radi, o lokacijama i sl. teško je govoriti jer nedostaju arhivski materijali i verificirana istraživanja. Križarski ratovi su učinili svoje, osobito IV Križarski rat, koji je nemilosrdno i bestijalno uništio golem broj materijalnih dobara i svjedočanstva o bogatoj kulturi i baštini na cijelom tom području, koje je nemilice devastirano 60 godina. Tek nakon 1270. kada feudalne države Hrvatska, Bosna i Srbija jačaju može se govoriti o stabilizaciji prilika i eventualno o umanjnjem demografskim kretanjima, ali ne zadugo. Već u 15 stoljeću dolazi do novih iseljavanja i raseljavanja kao rezultat provala Seldžuka i Otomana na Ilirski Poluotok. Što će potrajati sve do kraja 19 odnosno početka 20 stoljeća. Padom Ivana Đerđa Kastriotija-Skenderbega (albanskog velmože iz Kruje) sredinom 15. st. nastupio je veliki egzodus Albanaca, Vlaha i Makedonaca s područja Makedonije i Albanije: neki izvori ukazuju na odlazak preko 150 000 ljudi zahvaljujući floti Napulja, koji su utočište pronašli na Siciliji i Kalabriji.

Prisilna islamizacija tijekom 16 i 17 stoljeća, uvođenje mileta i šerijatskog prava izazvalo je kod kršćanskog stanovništva osobito na području Makedonije, Epir, Albanija i Srbija, snažan val iseljavanja koji se kretao u smjeru sjever, sjeverozapad i zapad (preko Otranta u Italiju) tako da i danas su evidentne te oaze na područjima gdje su obitali Vlasi odnosno Romanum Vlahorum ne samo od ranije već i s novim izbjeglicama koji će iznova tijekom 17 stoljeća u drugom valu prodrijeti čak do Budimpešte i Varaždina. Upadom austrijskog generala Piccolominija sve do Skopja 1689, stvaranjem slobodne oaze na tlu sjeverne Makedonije i Kosova sve do otomanske kontraofanzive, izazvan je najveći kaos u Otomanskoj imperiji na Balkanu. Taj metež i krvava otomanska kontraofanziva izazvaće jedan od najvećih egzodusa stanovništva na širem području, tako da će i Austrijski car Leopold II kako bi ublažio nesreću izdavati tzv. ganacijska (ili zaštitna) pisma novopridošlicama preko save i Dunava, među kojima su bili Albanci, Vlasi, Crnogorci, Srbi, Makedonci i drugi kršćani. Demografska slika drastično je izmjenjena u korist muslimskog stanovništva koje je čak i doseljavano. Austrijska imperija im je davala garantna pisma (zaštitna) a Venecija ih je prihvaćala i naseljavala na rubovima svojih granica s Otomanskom Imperijom, (Južna Dalmacija, Hercegovina, Lika) a veliki broj je odlazio i dalje. Stanovništvo koje je napuštalo svoje domove, izbežumljeno i obezglavljeno, u novim krajevima nije pretjerano isticalo svoj etnos mada je uvijek deklariralo svoju vjersku pripadnost: ortodoksija! Nema razloga ne istaknuti da su među tim izbjeglicama brojni bili i Makedonci s područja Makedonije. Mnogi povijesničari ističu značaj ovih demografskih promjena s različitih aspekata, ali mali broj istražuje bogatu arhivsku građu koja je pohranjena u Beču i pod nazivom "Ilirska Kancelarija". Austrijska imperija suočena s golemim valom pridošlica (i danas se spekulira jeli broj preko 300 000 ili manje, te o etničkoj strukturi izbjeglica) carskim dekretom osnovala je "Ilirsku kancelariju" koja se skoro stotinjak godina bavila egzistencijalnim pitanjima ove populacije.

Nedovoljno je istraženo i područje "Indigenata" u Austrijskoj monarhiji, odnosno "Primi acquirentis": prvi su bili stari ili priznati plemići iz Makedonije, a oni koji je nisu imali ali su je stekli bogatstvom ili zaslugama bili su ovi drugi. Tako već 1439 u Vojvodini se javlja izvjesni Dančo Makedonski (Danch fon Maczedonia), a oko 1525 pominje se izvjesni Ladislav Makedonski (Ladislav fon Maczedonia) koji je 1533 mitropolit Velikog Varaždina, dok se 1552

pominje izvjesni Vuk Makedonski (Wolf Maczedonia) kao vrhovni župan Krasoa (Kraso) te kasnije ban Šerenjaa (Szoreny). Njihova pominjanja zanimljiva su i zbog posjedovanja heraldičkih obiteljskih grbova koja je istraživao znameniti Siebmacher (prema "dr A. Matkovski: Grbovite na Makedoniju" Skp-1970g.). Novonastale okolnosti i prilike ukazuju da se i Vatikan tome prilagodio jačajući unijatizam i stvarajući pogodnije tlo za izraženiju vjersku toleranciju. Time se posebno pozabavila Kongregacija za zaštitu vjere osobito preko Zavoda Sv. Jerolima u Rimu i Grko-katoličke mitropolije u Križevcima.

Već krajem 17. st. među viđenijim Hrvatima jača interes za kršćansku braću pod Otomanom, pa tako se javljaju Mavro Orbini, Pavao Riter Vitezović, Rafael Levaković i drugi koji istražuju staroslavensku baštinu Makedonije, putuju i pišu.

Njihovi kasniji slijedbenici Stjepan Verković, Antun Mihanović, Franjo Kuhač,

J. J. Štrosmajer još više otvaraju i proširuju odnose i veze između Makedonaca i Hrvata, Makedonije i Hrvatske. Ilirski preporod na svoj specifičan način proširio se i među Makedoncima: borba za makedonski jezik, za bogoslužbu na maternjem jeziku, za obnovu Ohridske Arhiepiskopije, za tiskanje knjiga i konačno za stvaranje vlastite makedonske države. Ovdje samo pominjemo istraživanja i objekte staroslavenskih rukopisa "Ohridske redakcije" koja su činili Vatroslav Jagić, Franjo Rački i drugi. Veze i odnosi s Braćom Konstantinom i Dimitrijem Miladinovim, Aleksandrom Petkovićem i drugih, znatveno su istraženi, obrađeni i prezentirani.

Uz veoma šarenolike i razgranate književno-kulturne veze nakon 1898. evidentne su i političke veze: te godine u Zagrebu dolazi po nalogu VMRO-a ohridanin Georgi Kapčev koji tiska list "Makedonija" i agitira za Makedoniju, da bi nakon izvjesnog vremena otputovao za Švicarsku. Uz lokalnu evidenciju pretplatnika "Zbornika makedonskih narodnih pjesama" Braće Miladinov 1861 tiskan u Zagrebu, gdje se mogu prepoznati izvjesna imena mogućih Makedonaca, gotovo sigurno je već uoči raspada austro-ugarske carevine da su Makedonci pod raznim drugim etničkim identitetima prisutni u Hrvatskoj (najčešće su to Vlasi iz Makedonije i Epira koji su sebe u starom kraju nazivali Arm-Makedonci) (3).

Balkanski ratovi i I SR izazvali su najveći egzodus Makedonaca, Ermenaca i Židova iz Makedonije, tako da se može govoriti da je dio te rijeke doplovio i do Hrvatske, osobito na jadranskom djelu, žalosno je što taj fenomen još nije dovoljno istražen i fokusiran, pogotovo što se dobro zna da je stvaranjem Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, te izvršenom kolonizacijom u Makedoniji došlo do još jednog vala izbjeglica – ovoga puta iz političkih razloga. (Prema podacima Carnegi Foundation, samo iz Primorske Makedonije – danas u Grčkoj, iseljeno je tijekom balkanskih ratova oko 140 000 ljudi, pretežno Makedonaca, a nakon I SR još oko 350 000, dok je samo u Vardarskoj Makedoniji u razdoblju 1915-1924. kolonizirano više od 65 000 Srba, i "zaslužnih krajišnika" na ranijoj begovskoj zemlji dolinom Vardara).

U doba Kraljevine Jugoslavije zbog vjerskog, ekonomskog i političkog terora, a osobito nacionalnog, (na području Vardarske banovine-Makedonije, primjenjivani su zakoni Kraljevine Srbije iz 1915-1919, a tek 1928 zakoni Kraljevine Jugoslavije), golem broj Makedonaca odlazio je što na školovanje, što trbuhom za kruhom izvan domovine (Sofija, Atina, Bukurešt, Grac, Bolonja, Beč, Berlin, Istanbul, i u prekoocenaske zemlje) a pogotovo u Hrvatskoj i Sloveniji gdje su prilike bile nešto drugačije.

ЧЕКАЊЕТО СЕ ИСПЛАТЕШЕ

Веќе не знам кога последен пат сум ги гледал "Мизар" во живо. Знам само дека го "промашив" нивното предпоследно гостување во "Аквариус" пред неколку години и, исто така знам дека жалев за пропуштениот концерт. Овај пат не си го дозволив истиот луксуз. Набавив карта на време, ги "исколав" веќе излижаните касети за да не ми се случи да отидам "неспремен" на концерт.

Класична октомвриска вечер во Загреб; ред дожд, ред магла, па пак ред дожд... вечер како створена за настап на една музичка група која во својот опус има песни со такви наслови. Пред вратите на клубот се насобраа момчиња и девојки кои, вообичаено за такви прилики, чекаат некого. Првиот впечаток ми беше дека сум залутал некаде во времето. Ме изненадија чудните фризури и уште почудната облека. Се почувствував како да сум се вратил пред отприлика 15 години кога суверено владееше даркот. Интересно е тоа како тогаш Мизар го избегаваше епитетот "даркерски", слично онака како што даркерите ја избегаваа дневната светлост.

Класична октомвриска вечер во Загреб; ред дожд, ред магла, па пак ред дожд... вечер како створена за настап на една музичка група која во својот опус има песни со такви наслови

Полупразниот простор во клубот не беше некоја задоволителна глетка, сепак, во воздухот се чувствуваше некоја негативна енергија која е сосема оправдана за ваков вид на концерти. Конечно се појави првата предгрупа, "Shanti nilaya" од Словенија. Тоа беше уште еден flashback, како да слушам некоја група чии најголеми успеси биле пред 15 години кои пејат на словенечки. Најблага речено – ужас! Ајде, го издржавме

некако предвиденото време за оваа бледа копија на Sisters of mercy.

За жал, тука не завршија маките на оние, како мене, кои беа дојдени да ги видат и чујат Мизар. На сцената се појави уште една предгрупа, уште едно ладно предавање пред доаѓањето на специјалитетот. Phantasmagoria до таа вечер не ми значеше ништо, а од таа вечер ќе ги паметам како група која ќе треба да ја избегавам.

Откако ги истрпивме двете предгрупи на сцената се појавија членовите на "Мизар", уверливо и мрачно како некакво привидение. Публиката конечно го доби она за што дојде. После првите неколку минути помислив дека ќе останам разочаран. Некако ми се причини дека Мизар, после сите овие години, ја изгубил онаа жестина која им беше препознатлива. Почнаа бледо, млако и ненаметливо, меѓутоа од минута во минута, од песна во песна го препознав онај Мизар што го сакав. Звучеа вонвременски, звучеа модерно и продукциски перфектно. Што подлабоко тоневме во концертот беше очигледно препознатливото мешање на гитарските делници со каризматичниот вокал во мистичните препеви на традиционалните македонски песни.

Малку ми засмета "режираниот" бис на кој добивме реприза на веќе изведени нумери. Намерно го потенцирам "режираниот" бис затоа што беше очигледно дека Мизар повторно ќе се врати на сцена. Имав чувство дека сум на концерт од некоја "ефтина" поп група, а не на култна група од она време од овие простори.

На крајот, немам причина да бидам незадоволен со солидното претставување на оваа култна група од крајот на осумдесеттите години на минатиот век. Размислувајќи околу тоа, мислам дека музиката на Мизар е созреана и одлежана како добро вино. Затоа сметам дека сеуште не се стигнати до денот кога би требале (повторно) да се распадат.

С.Д.

ПОТВРДЕНИ ОЧЕКУВАЊА

Со својот широчасовен настап
таа вечер Кирил Џајковски го
опробаша својот најдобар
македонски музичар на
професионалната музичка сцена

За оние што ја следат македонската музичка сцена Кирил Џајковски не треба посебно да се претставува. Неговите почетоци датираат од осумдесеттите години на минатиот век како член на скопската група "Бастион". По нивниот распаѓање на Кирил соработува на неколку проекти, а се појавува и на неколку албуми на "Леб и сол". Пред десетина години се сели во Австралија каде почнува да ствара електронска музика. Квалитетот на неговата музика го потврдува фактот што неговите нумери ги ремиксираат еминентни светски ди-џеји.

Во последно време создава музика за филм и театар. Ја потпишува музиката за театарската претстава "Буре барут", за филмот "Прашина" на Милчо Манчевски и за најновиот филм на Дарко Митевски "Балканкан".

Концертот во загребскиот клуб "Аквариус" ги потврди очекувањата на публиката дека се работи за гостување на еден од моментално најдобрите клубски музичари.

Како вовед во она што следи настапи скопската група "Бла Бла Бла". Вниманието го привлече пејачот Идриз кој покажа дека вродениот хендикеп ни најмалку не му смета да биде одличен пејач. Кулминација на нивниот настап беше последната нивна песна кога Идриз настапи со мегафон, а остатокот од групата совршено се снајде следејќи го во изведбата. На музиката на Бла Бла Бла, додека траеше аплаузот, одлично се надоврза Кирил започнувајќи го својот настап. Во следните два сата покажа зошто е еден од најценетите македонски музичари. Одлично господареше со прогресивните електронски ритмови кои, одвреме-навреме, ги "зачинуваше" со македонски етно звуци. Меѓутоа, тој спој на современа електронска и македонска народна музика воопшто не звучеше старомодно. Напротив, Кирил звучеше ултрамодерно. Атмосферата се приближи до точка на топење кога низ звучниците "потекоа" звуци од "Баба Зумбула" која веќе неколку недели се наоѓа високо позиционирана на некои топ листи. На самиот крај на настапот повторно излегоа членовите на Бла Бла Бла што изгледаше прилично спектакуларно.

Расположената публика го награди овај настап со громогласен аплауз, па двата биса се чинеа сосема логичен расплет на оваа забава.

На крај, штета што "Аквариус" таа вечер не беше исполнет како што треба. Ако судиме по онаа народната дека "добриот глас на далеку се слуша" останува надежта дека наскоро Кирил повторно ќе го гледаме во Загреб.

Едноставно, таа вечер бев горд што сум македонец.

С.Д.

ДУХОВНА АКАДЕМИЈА ПО ПОВОД НА ПАТРОНИОТ ПРАЗНИК НА МПЦО “СВ. ЗЛАТА МЕГЛЕНСКА” – ЗАГРЕБ

Традиционалната Македонска Христијанска вечер оваа година се одржа на 22. октомври, во салата на Црквата Св. Марко Крижевчанин, во присуство на неколку стотини посетители. Програмата ја остварија членовите на МКД “Кочо Рацин” од Пула, кои ја разгалија публиката со милозвучни песни и ора од Македонија, како и беспрекорното водење на програмата од г-ѓа Марија Георгиева-Петриќ.

Меѓу присутните беа и: амбасадорот на Р. Македонија во Р. Хрватска, г. Махи Несими со сопругата, воениот аташе во Р. Хрватска генерал – мајорот Драган Андревски со сопругата, претседателката на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, г-ѓа Славица Сагадин, почитувани претставници на сите македонски асоциации во Р. Хрватска и претставници на македонски фирми и многубројни бизнисмени во Р. Хрватска, но и највисокиот клир на Загребската Надбискупија, предводена од загребскиот бискуп д-р Владо Кошиќ.

На присутните им се обратија амбасадорот на Р. Македонија и претседателката на Ц.О. “Св. Злата Мегленска”, г-ѓа Стојанка Тежак, која поздравувајќи ги присутните од името на Управниот одбор и од свое име, ги нагласи почетоците на Црковната Општина, нејзиниот развој, како и желбата да се изгради сопствен храм во Р. Хрватска. Надоврзувајќи се на овие желби бискупот Кошиќ, поздравувајќи ги присутните, пред сè им го честита претстојниот празник на нашата заштитничка и им посака нашите желби да бидат стварност и што

поскоро да изградиме Македонска Православна Црква во Загреб.

Парохискиот свештеник отец Кирко Велински во своето духовно слово, зборуваше за љубовта што треба да ја даваме и примаме, молитвите за загубените овци, и нивното враќање во стадото.

Деновите што ги прославуваме во чест на Св. Злата Мегленска, завршија со вечерната богослужба на 25. октомври, кога се прекрши и славскиот колач.

По Богослужбата беше осветена иконата на Св. Злата Мегленска, донација од благочестивото семејство Горге, Нина, Сања и Александра Трајкови од Карловац (Куклиш, Р. Македонија), а изработена во македонското училиште за иконопис при манастирот Пресвета Богородица Елеуса, во селото Вељуса, во близина на Струмица.

Во проповедта отец Велински истакна:

“Браќа и Сестри! Ништо друго не може така да нè афирмира, потврдува како светата црква, и оваа овде, како и онаа во татковината, онаа света црква македонска, чие време се мери со векови и милениуми. Затоа, секое наше прославување овде е прослава и потврда на нашата апостолска, Св. Павле, Св. Климент и на Св. Злата – древна Македонска Православна Црква.”

Стојанка Тежак

МИТРОВДЕНСКА ЗАДУШНИЦА ВО ЗАГРЕБ

На 06. ноември 2005. година во Македонската Православна Црковна Општина “Св. Злата Мегленска”, во црквата Св. Рок во Загреб, навистина досега со најголем број верници, парохискиот свештеник отец Кирко отслужи општ парастос за сите порано починати наши најблиски.

Македонците од Загреб и околината молитвено се собраа во црквата и принесоа за своите најблиски покојни, навистина, она што е најпотребно: молитва, леб, црвено вино, варена пченица и запалија свеќи. На крајот отец Велински им рече:

“Браќа и Сестри! Неизмерната Божија милост не ја сака смртта на грешникот, туку тој да го согледа својот грешен пат, па да се врати и да биде жив, па и затоа

ни овозможува средства за ваква грижа, што укажува на тоа дека молејќи се на Бога за нашите покојни и правејќи добри дела во нивно име го зголемуваме бројот на оние кои ќе воскреснат за вечен живот. Господ Бог нека ги насели душите на нашите покојни таму каде што почиваат праведниците. Амин.”

Отец К. Велински

МИТРОВДЕНСКА ЗАДУШНИЦА ВО ПУЛА

Светата православна црква саботата ја одредила како ден за спомнување на покојните, но саботата пред Св. Вмч. Димитриј е определена како општ ден за спомнување на нашите починати и е наречена Митровденска задушница.

По тој повод парохискиот свештеник отец Киро Велински на 5. ноември 2005. година во Македонската Православна Црковна Општина „Св. Јоаким Осоговски“ во Пула, поточно во Фрањевскиот самостан, помеѓу мноштвото верници одржа општ парастос, (молитва за своите најблиски починати) и на крајот меѓу другото им рече:

„Благочестиви Христијани и Христијанки! Преку смртта ние не умираме, не престануваме да постоиме, туку преминуваме од еден во друг живот. Безграничната љубов на нашиот небесен Отец определила нашиот земен живот да биде само подготовка за вечниот живот. Но, сите членови на црквата не се упокојуваат со покајание и потребна е подготовка за вечен живот и се упокојуваат со гревови, зошто е речено – нема човек кој живеел, а не згрешил. Но сепак, христијанската љубов, која ни овозможува да се молиме за живите, нè повикува да се молиме и за умрените. Љубовта не престанува никогаш, таа нè следи и по смртта во другиот свет, што значи со поголема грижа на нас живите, блиски

на умрените овде на земјата, можеме да се молиме за простување на гревовите на умрените.

На крајот отец Велински се заблагодари и искажа благодарност до присутните Македонци во Пула и околината за големата одговорност и почит што ја искажуваат кон своите покојни, како и на Управниот одбор на МПЦО „Св. Јоаким Осоговски“ за непрекорната организација.

Отец К. Велински

ЦЕНОВНИК ЗА ОБЈАВЕН РЕКЛАМЕН ПРОСТОР ВО МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Страниците на нашето списание „Македонски глас“ отворени се и за Вашите реклами. Доколку сакате Вие и Вашата фирма да се рекламираат на нашите страници, доволно е само да се јавите на телефонот на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска или испратите понуда на нејзината адреса, а ние од Редакцијата веднаш ќе ги исполниме Вашите желби. Ценовникот за користењето на рекламниот простор е:

ФОРМАТ	ЦРНО-БЕЛО	КОЛОР
1/1 A4	600 куни	900 куни
1/2 A4	450 куни	600 куни
1/3 A4	300 куни	450 куни
1/4 A4	225 куни	300 куни
1/8 A4	150 куни	225 куни

Во очекување на нашите взаемни контакти,

Редакцијата на „Македонски глас“

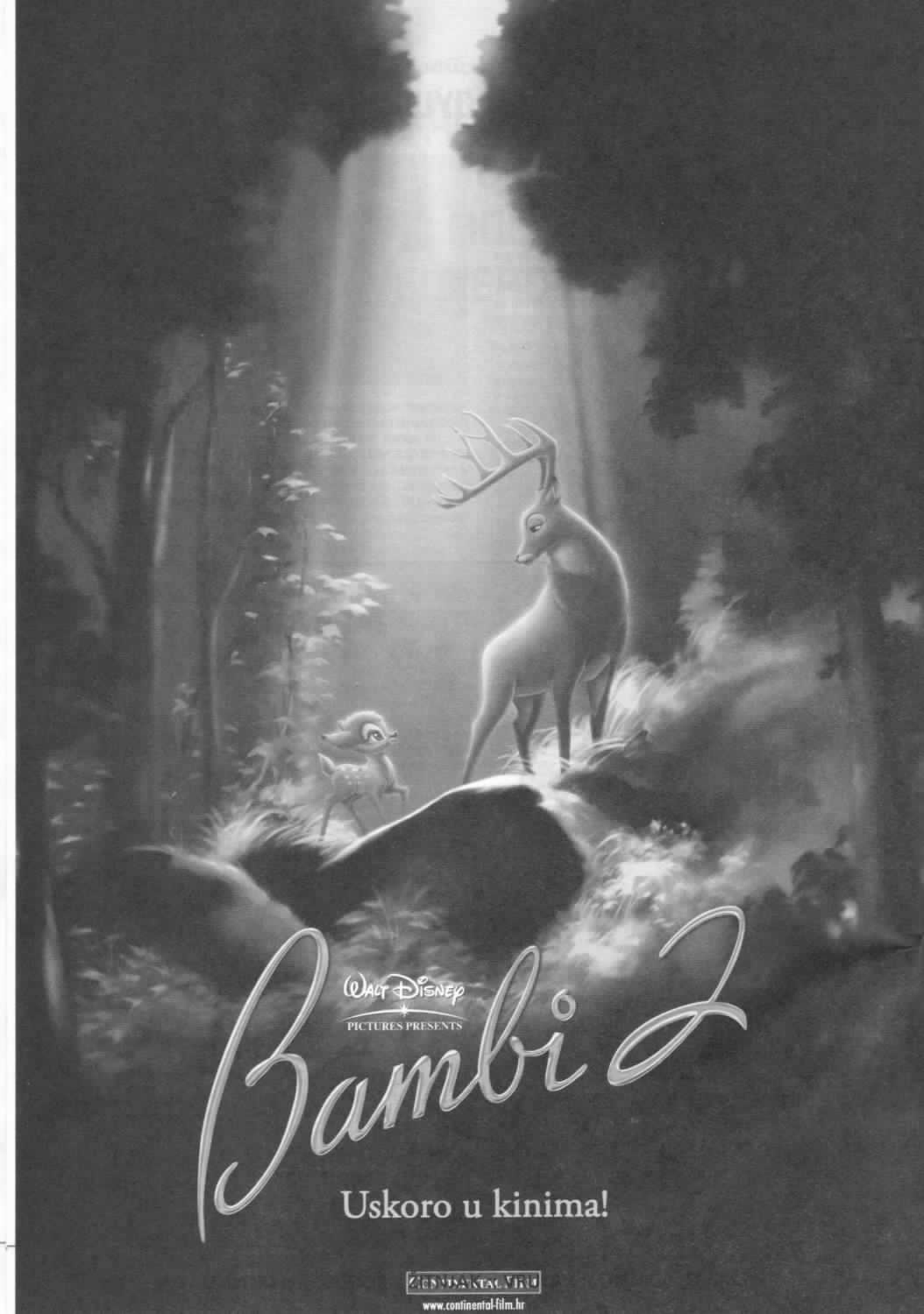
ПРЕТПЛАТА НА МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Драги наши читатели,

Доколку Вие, кои редовно го читате нашето списание, сакате да станете негов претплатник и тоа редовно да пристига на Вашата адреса, Ви нудиме можност да го сторите тоа. Доволно е со писмо да се обратите на адресата на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, Масарикова 16/1, 10000 Загреб, во кое ќе ја приложите потврдата за Вашата платена претплата (жиро сметката на заедницата е: 2340009-1100038804, а матичниот број: 3805760) и читко да го напишете Вашето име и адресата на која сакате да Ви пристига секој нов број на Македонски глас.

Претплатата на Македонски глас за Хрватска, со платена поштарина, изнесува 40 куни годишно, додека пак претплатата на ова наше списание во странство, се разбира со платена поштарина, изнесува 80 куни годишно или 11 евра.

Со надеж дека наскоро ќе ни се јавите,
искрени поздрави од
Редакцијата

WALT DISNEY
PICTURES PRESENTS

Bambi 2

Uskoro u kinima!

CONTINENTAL FILM

www.continental-film.hr

ПОРТРЕТ ОД НАШИТЕ ПОЕТИ

Во вечната потрага по сензибилната нишка на лирското, емотивно доживување на не секогаш идеалното секојдневие, распната на крстопатот помеѓу скриените чувства на заносот и вистинската стварност на живеењето, со длабоко изразен темперамент и спонтаност, но и во бескрајно очекување на блесокот на хармонија врз широкиот спектар на непредвидливиот човечки дух и неговите немирни мисли – тоа е Елизабета Петровска.

Родена во Скопје на 28. мај 1969. година, детството и тинејџерските денови ги поминува во својот роден град, каде завршува основно и средно училиште. Во Загреб доаѓа на студии 1987. година каде живее и денес, по рецептот на старите Загрепчани кои велат: "Кој еднаш ќе си го види ликот

во водата на фонтаната Мандушевац, ќе се враќа засекогаш..."

Елизабета, како верен љубител на зборот, уште од најраната младост пишува поезија, со која ги искажува своите мисли и емоции за нештата од секојдневниот живот. Но, освен неколку песни во раната младост, досега нема издавано свои песни за читателите од пошироката јавност. Нејзините песни, од кои повеќето се со вечната тематика на љубовта како и носталгијата кон родниот крај, таа ги пишувала само за својата душа. Но, инспирирана од другите поети на оваа страница, одлучува да ги подели своите најскриени емоции со читателите на "Македонски глас" со надеж дека тие ќе успеат и себеси да се најдат во нив...

УШТЕ ЕДНА...

Скали нагоре, скали надолу,
на средината неодлучно стојам...
Каде да тргнам, збунето мислам,
крајот не се гледа кога ги бројам.

Тешки се, стрми, од времето
трошни,
чекор по чекор, споро се движам,
паѓам, се дигам, понатака одам,
една по една, како ниска ги нижам.

И нема наслон при рака да фатам,
да земам здив со починка мала,
а крајот ме мами, ме вика, ме чека,
да го досегнам итро, скала по скала.

И кога мислам дека крајот е тука,
и дигнам поглед пред себе смело,
уште една скала мене ме чека,
и капки пот на оросеното чело.

Елизабета Петровска

TAMO GDJE SAM ROĐENA

Dozivala sam planine
da me svojim vrhovima prime
i vinu u neuhvatljive visine
snagom vjetrova pod oblake,
da osjetim urezane brazde
od kiša rasutih kapljica
na obrazima boje meda,
da mi raskošne visoravni
ožive ugasle tokove

prastarih korijena
prekrivenih zelenom mahovinom,
da nadoknadim duge godine
protekla u neumornom traganju
za istinskom ljepotom
nekih izgubljenih horizonta
nekog usnulog vremena,
da sagorjela izniknem
poput Feniksa iz žarkog pepela,
da probudim glasove
tek dozrele spoznaje
i utonem u okrilje
zaboravljenih misli,
da srcem i dušom pripadam
tamo gdje sam rođena.

Елизабета Петровска

ИЗМАМА

Чудни се и непредвидливи
стазите по кои чекориме
изгубени во надевањата
нови сознанија да отвориме
излудени од тврдоглавоста
празни зборови говориме
растргнати во недовршеноста
неистраженото да го покориме
рамнодушно на разминување
лажни засолништа твориме
напуштени од свесноста
со заслепеноста се бориме
истрошени од неизвесноста
без можност да одмориме
во сопствената измама
неприпремени ќе изгориме.

Елизабета Петровска

ПРОКЛЕТИЈА

Од гробот негов,
се чувствуваше мира,
да слеп,прогледа,
болен да преболи.

Митрополитот тогаш
покажа со рака.
Наведнатите глави,
земјата ја гледаат

Проклетијата дојде
во очите стрвни.
Алчност,волчја крв,
кабаат на денот.

И чумата бега,
од тоа што не снајде,
во седело гарван,
ни еден го нема.

Проклетијата дојде...
Прошепоти тивко
заманата сенка,
во мракот штом зајде.

И пустата душа
в темница се нашла.
Својот пат до денот
можеби ќе најде.

Ратко Димовски

ДА ГО СОЧУВАМЕ МАКЕДОНСКОТО МИНАТО

За прославата на "8. Септември" – Денот на државноста на Македонија, Соња Поповска беше поканета од Советот на македонското национално малцинство во Град Загреб да одржи приодна предавање од историјата за османокот и разбивокот на македонската држава. Тоа беше повод за разговор со неа.

Македонски глас: Ова не е Ваша прва средба со Македонците во Загреб. Кажете ни кога се случи тоа за прв пат?

Поповска: Со Македонците во Загреб ме врзуваат убави спомени уште од мојот прв престој кај Вас во октомври 2003. година, кога заеднички го одбележувавме „11. Октомври“ – Денот на востанието на македонскиот народ. Тогаш бев почесена да зборувам за сеќавањето на мојот татко првоборец, за настанот што го одбележувавме.

Македонски глас: Вашиот престој во Загреб е во соработка со Советот на македонското национално малцинство во Град Загреб. Како дојде до оваа соработка?

Поповска: Соработката со Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб произлезе, како што реков, од мојот прв престој во Загреб во 2003. година. Прославата на „11. Октомври“ беше инспиративна за раководната структура на сегашниот Совет повторно да ме покани и заеднички да ја поделиме сегашната прослава на независноста на Македонија во 2005. година, овојпат со моето учество на тема „Македонија од антиката до денес“.

Македонски глас: Информирајте ги нашите читатели за Вашата соработка со Државниот архив во Загреб, каде повеќе пати службено сте претстојувале?

Поповска: Соработката со Државниот архив во Загреб е врзана со потпишаната Меѓуархивска соработка на нашите две институции. Мојот престој во Загреб во 2003. година беше во согласност со тој договор.

Македонски глас: Кои теми и документи од Државниот архив на Хрватска се интересни и важни за македонската историја?

Поповска: Што се однесува до важноста на документите што се предмет на нашето истражување во Државниот архив на Хрватска – Загреб, секако дека тоа е архивски материјал за периодот меѓу двете светски војни (со посебен осврт на фондови од Емиграцијата 1920.-1941.), како и архивска граѓа што настанала во текот на Втората светска војна и по неа. Истовремено се превземаат истражувачки активности и врз други фондови кои се значајни за збогатување на македонската историографија (што се врши при увидот во инвентарите на фондовите од Министерството за внатрешни и надворешни работи на Хрватска, од горе споменатиот период). Со овозможување на нашиот истражувачки престој се допринесува за дополнување на нашите архивски фондови со материјал кој ни недостасува за проучување на македонската историографија.

Македонски глас: Кажете ни ги Вашите впечатоци од средбата со Македонците во Загреб на прославата на „8. Септември“ – Денот на државноста на Македонија каде што го одржавте Вашето многу интересно предавање?

Соња Поповска е родена 1958. година во Белград. Дипломира на Филолошкиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Прифесор е по македонски јазик. Последипломските студии ги заврши во Институтот за национална историја од понов период во Скопје. Од 1981. година вработена е во Државниот архив на Република Македонија во Скопје, најпрво како лектор, а потоа како архивист во Секторот за средување и обработка на архивска граѓа. Сега раководи со Секторот за заштита, информации, користење, истражување и публикување на архивска граѓа.

Поповска: Прославата на „8. Септември“ – Денот на државноста на Македонија во Загреб за мене претставуваше вистинско доживување кое беше добро организирано, а за тоа сведочеа и бројното присуство. Посебен предизвик беше претставувањето на македонската историографија пред хрватската публика, која беше застапена со нејзините државни и градски политички и други субјекти. Се надевам дека, иако без хрватски превод, го задоволит нивното љубопитство и ги слушнаа македонските патила до постигнување на нашата цел – самостојна и независна држава Република Македонија. Но, ова предавање пред сè беше наменето за Македонците кои живеат и работат во Загреб и општо во Хрватска. Воедно се надевам дека и понатаму ќе се продолжи соработката со Македонците во Загреб. Ваквите начини на презентирање и афирмирање на Македонија претставува висок степен на пожртвуваност за својата земја, но и голема поддршка во остварувањето на нашите напори за влегување во ЕУ, НАТО и други европски и светски организации. Да направиме заеднички напор во остварувањето на нашите соништа и идеали. Да ја застанеме Македонија во земјите каде што припаѓа, затоа што со своето минато, својата традиција и уметничко, културно историско богатство тоа и го заслужува. Упатувам срдечни поздрави до сите загребски Македонци и нивните хрватски пријатели.

Марко Паризоски

РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО – БОЖИК ВО ХРВАТСКА

По повод Рождеството Христово – Божик, парохискиот свештеник на Македонската православна црква, отец Кирко Велински, богослужеше и ја прочита божикната посланица на Неговото Блаженство, Архиепископот Охридски и Македонски г.г Стефан, во црквите: Св. Рок во Загреб, Св. Богородица од Ангели во Сплит, Фрањевачкиот манастир во Пула и свети Фабијан и Себастијан во Ријека. Црковните Управи дадоа сè од себе да му дадат дух на Божик како во стариот крај. А тоа го привлече вистинското внимание на нашите верници, кои секоја наредна година го зголемуваат своето присуство.

Од досегашните богослужби, навистина забележан е многукратен успех. Но, најзначајно е тоа што, и овој Божик наликуваше на едно многубројно македонско семејство, сплотено со духот на витлеемскиот Богомладенец Христос.

Молитвениот амбиент, пак, во црквите, каде цели огништа запалени свеќи го пројавуваа чувството на припадноста на верниците кон Св. Злата Мегленска, Св. Јоаким Осоговски и Св. Наум Охридски, кои им овозможуваа поблиску да му пријдат на Богомладенецот Христос, да Му се помолат, да Му заблагодарат што ги удостоил, и годинава, да бидат соучесници за време на овој голем настан.

Верниците се дружеа, децата се запознаваа, ги запознаваат и пријателите на своите пријатели и другари. А после тоа некаде македонското оро, изгледаше како цврст и нераскинлив венец, нанижан од млади и стари Македонки и Македонци, а нивните чувства на пријатното доживување искажани во убавите насмевки на лицата, ја топеа грутката на носталгијата.

о. КВ

Od prvog pogleda do prvog poljupca ponekad je put dugačak, a kao i na svakom putu, lako se izgubiti. Ovih pet pravila pomoći će ti da postaneš zavodnica i dođeš do svog cilja:

5. GREŠAKA KOJE NE SMIJEŠ UČINITI

1. Ne prikrivaj nelagodu blebetanjem gluposti i nekontroliranim napadima smijeha, tek ćeš si tako stvoriti razloga za neugodnost.

2. Ni u ludilu ne spominji bivšeg dečka koji te osvojio jednim jedinim potezom.

3. Ne budi nametljiva, dečkima se više sviđaju cure koje im dopuštaju da dođu do izražaja.

4. Ne dosađuj mu porukama danju i noću. Mogla bi ispasti očajna i luda.

5. Koliko god to misliš o sebi, ne ponašaj se pred njim kao neka daleko zrelija i iskusnija cura. To bi ga moglo obeshabriti.

Ako si uspjela u svojoj misiji i predmet tvog obožavanja je samo tvoj i ničiji drugi, problemima nije kraj. Svaka dobra veza zahtijeva pridržavanje određenih pravila, nikada nije poželjno pretjerivati u nekim stvarima:

1. PRETJERANO SLAGANJE

Ne moraš proturječiti svakoj njegovoj izjavi da bi pokazala svoju neovisnost, ali nikada se ne ustručavaj izraziti svoje mišljenje ukoliko se ne slažeš sa njegovim. Više će te cijeniti.

2. SHOPPING DO IZNEMOGLOSTI

Dečki se ne osjećaju dobro kada moraju strpljivo čekati u dućanu da ti isprobaš sve haljine koje ti se sviđaju. To je za njih nepoznat teran stoga ga ne opterećuj sa shoppingom i ne traži od njega mišljenje o krpicama, mogao bi poludjeti. Shopping je striktno rezerviran za frendice.

3. SVE (NI)JE O.K.

Dečki su jednostavna bića. Ako ga pitaš da li je sve u redu, a on odgovori da jest onda je to doista tako. A kada ti kaže da je sve O.K. to je znak za uzburku, samo što će se jadni morati pošteno namučiti da otkrije o čemu se radi. Dečki to znaju, i šize.

4. TEPANJE PRED PRIJATELJIMA

Kada mu tepaš dok ste sami, on će se rastopiti. Ako to učiniš pred frendovima, nastojat će se sakriti u mišju rupu. Imaj obzira prema njegovom ugledu u ekipi, ionako je važno da je umiljat kada ste sami.

5. IZGLEDA NA PRVOM MJESTU

Jesam li debela? Da li mi ova majica proširuje struk? Takva pitanja ne izgovaraj ni u ludilu pred dečkom. Zamisli da si se stvarno udebljala, misliš li da bi ti on to imao hrabrosti reći?

Do tog trenutka vjerojatno ne bi ništa primijetio, ali kad već pitaš...

6. BLESIVI SPORTSKI KOMENTARI

Za dečke sport je vrlo, vrlo važan. Ni u ludilu nemoj za vrijeme neke turbo važne utakmice komentirati boju dresova suparničkog tima te koji je igrač zgodniji.

7. ŽENSKO DOŠAPTAVANJE

Za cure su njihove intimne spike, došaptavanja i namigivanja vrlo važna sredstva međusobne komunikacije. Dečke to izluđuje, jer ne znaju o čemu pričaju i sačuvaj bože da ogovaraju baš njega: njegove prištiće, način ljubljenja. Za dečke je to prava muka.

8. OPSJEDANJE TELEFONOM

Svakih pola sata zoveš ga na telefon, a u međuvremenu mu pošalješ 10 poruka? Tebi se to možda čini slatko, ali njemu miriši na klopku. Posveti se svojim aktivnostima umjesto da ga po cijele dane gnjaviš.

9. ŽENSKJE SUZE

Ženske suze zbunjuju dečke. Ako se baš zbog svake sitnice rasplačeš, dečku će u početku biti neugodno, a uskoro će mu početi ići na živce i prestat će shvaćati tvoje suze ozbiljno. Nisi lik iz sapunice!

10. PRETJERANA SRAMEŽLJIVOST

Dečki ne vole nametljive cure, ali jednako tako nije ugodno biti s osobom koja je pretjerano sramežljiva, stalno crveni, zamuckuje. Opusti se, nitko te neće pojesti.

Ništa ne traje vječno. Ostavio te? Ne preostaje ti drugo nego da slijediš naš vodič za brzo zaboravljanje. Uskoro ćeš shvatiti da je to najveća usluga koju ti je ikada učinio.

15. NAČINA DA GA ZABORAVIŠ:

1. DOBRO SE ISPLAĆI: Najbolji način izbacivanja nakupljenih emocija. Po potrebi istuci par jastuka.

2. PROTJERAJ SVE LJUBAVNE USPOMENE...u kutiju ispod svog kreveta. Što prije prihvati činjenicu da on više nije tu, to će ti biti lakše nastaviti dalje.

3. VRIJEME TROŠI NA SEBE: Napravi novu frizuru, eksperimentiraj sa novim make-upom, isprobaj gomilu odjeće u svom omiljenom butiku.

4. OKRUŽI SE ZGODNIM MOMCIMA: Prekrij zidove posterima super mladića i provjeri kakav dojam ostavlja tvoj bivši u usporedbi s pravim muškarcima.

5. POPRIČAJ O SVEMU...s najboljom prijateljicom. Pričanje o onome kroz što prolaziš olakšat će ti oporavak, a i prijateljica će najbolje znati kako da ti pomogne.

6. VRIJEME JE DRAGOCJENO: Ne razmišljaj o tome što bi bilo kad bi bilo. Upuštanje u mali flert sa zgodnim dečkima može biti korisno za tvoje ranjeno samopouzdanje.

7. RAZGIBAJ TIJELO: Vježbanje možda neće izliječiti ranjeno srce, ali će potaknuti sretne endorfine i pomoći ti da se osjećaš i izgledaš dobro.

8. POMISLI NA SUDBINU: Ako vaša veza nije uspjela, možda to znači da ti nije bila suđena. Slobodna si da bi mogla pronaći nekoga tko ti više odgovara.

9. NAPRAVI POPIS...svih stvari koje je on radio, a tebe su činile nesretnom.

10. PRIREDI TRAJ PARTIJU...s frendicama uz obaveznu uputu da ne smiju reći ni jednu lijepu riječ o tvom bivšem. Tvoje prijateljice sigurno imaju hrpu negativnih komentara o njemu, kojih ti uopće nisi svjesna.

11. NAPIŠI PISMO: Izbaci ga iz svog sustava tako da mu napišeš pismo. Budi zločesta koliko god hoćeš, ali nikada nemoj poslati to pismo, ma koliko veliko bilo iskušenje.

12. PRIUŠTI MU GRAFITI-TRETMAN: Fotografiju svog bivšeg preuredi tako da mu nacrtas prištiće, zacrniš zube itd. Djetinjasto, ali veeeeeliki užitak!

13. IZBJEĞAVAJ VAŠA MJESTA: Teško je prebroditi prekid i bez stavljanja soli na ranu.

14. BUDI ZAUZETA: Ponudi svoju pomoć lokalnoj dobrotvornoj ustanovi i biti ćeš toliko zaokupljena da se nećeš ni sjetiti onoga...kako li se ono zove?

15. UŽIVAJ U GLAZBI: Biraj modernu, živahnu muziku. Vaša pjesma je strogo zabranjena.

СРЕДБА СО ДЕДО МРАЗ

Над седумдесет деца на предшколска и школска возраст, меѓу кои најмала беше четиримесечната Миа, се собраа на 30. декември да го дочекаат Дедо Мраз со полна торба подароци за нив. Средбата беше во просториите на МКД "Кочо Рацин" во Пула. Се разбира дека домаќин на оваа голема детска приредба беше детскиот состав "Свездички", кој со својата програма создаде прекрасна атмосфера.

По една убаво осмислена детска претстава, Дедо Мраз им ги подели пакетчињата на децата, па и се сликаше со нив.

Р.Д.

МАКЕДОНИЈА

МАКЕДОНИЈА Е ТАТКОВИНА МОЈА
ЈА ЧУВСТВУВАМ НАЈБЛИСКА И СВОЈА

УБАВИНИ ТАА ИМА РАЗНИ
НЕЈЗИНИТЕ КРАИШТА НЕ СЕ ПРАЗНИ

ДРЖАВА Е ТАА СО УБАВИ СЕЛА И ГРАДОВИ
ДРЖАВА СО ПОДЕМИ И ПАДОВИ

ТРИ ПРИРОДНИ ЕЗЕРА ИМА
БЛЕСКААТ КО БИСЕР И В ЛЕТО И В ЗИМА

И УБАВИ ПЛАНИНИ ТАА ИМА, ПРИРОДА И ВОЗДУХ
ЧИСТ
ВОЗДУХ ЧИСТ КО СОЛЗА ИСТ

А ЗА РЕКИТЕ УБАВИ ДА НЕ СЕ ЗБОРИ
ВО ЧИСТИТЕ РЕКИ СРЕБРЕН ОГАН ГОРИ

ДРЖАВА СО ДОЛГА И ТЕШКА ИСТОРИЈА
БАЛКАНСКА ДРЖАВА, НАША МАКЕДОНИЈА

Тамара
Костадинова
5-то одд. С. Теарце

ДЕДО МРАЗ МЕЃУ МАЛИТЕ "ИЛИНДЕНЦИ"

МКД "Илинден" и оваа година организира и приреди дочек на Дедо Мраз за своите најмлади членови на 29. декември 2005. година во Хрватскиот културен дом во Риека. Приредбата е организирана и по повод овогодишните празници Нова година и Божиќ.

Дочекот на Дедо Мраз и средствата за подароците на најмладите оваа година го потпомогнаа Советот на македонското национално малцинство за град Риека, претставникот за МНМ при ПГЖ, како и "Бродокомерц-Нова" од Риека со поклон бон од 1.500,00 куни.

Радоста на шеесетината дечиња на возраст до 12 години, беше голема кога им се појави Дедо Мраз со полни торби дарови. Дедо Мраз набрзо воспостави контакт со децата, им се претстави и им кажа од каде доаѓа, но и дека малку доцни, бидејќи подолго се задржал во Македонија, каде и таму како и овде, многумина ги развеселил со дарови. Дедо Мраз по добиениот подарок побара од децата да се представат со стихотворби.

Овогодишното дружење заврши со фотографирање со Дедо Мраз, а потоа во домот беа прикажани цртани филмови за децата.

В.Н.

BRALA JANA KAPINI

Emil Cassello

Brala Jana Kapi- ni
 Otud ide mamie- to
 Digni jano fusta- no
 Digni jano nojze- to

Brala Jana Kapi- ni
 Otud ide mamie- to
 Digni jano fusta- no
 Digni jano nojze- to

Brala Jana ku-pi- ni va popon gradini of
 Otud ide mamie to na glavam mu faicele of amen amen a - - matv!
 Digni jano fustano dani gaziš bostano of
 Digni jano nojzeto da ne gaziš lojzeto of

ПИСМО ДО ВАЊА

Драги Вања,

Ни самиот не знам зошто ти го пишувам ова писмо кога сум свесен дека ти никогаш нема да го прочиташ. Прво мислев дека вака ќе го надокнадам она што останало е недоречено меѓу нас, меѓутоа сфатив дека е тоа невозможно затоа што имавме уште толку многу да си кажеме. Штета, ти отиде, а ни останало толку многу теми за разговор кои никогаш нема да ги начнеме, толку убави јадења останале непробани, толку убави вина останале неиспиени.

Ех, Вања, згасна како сонце на некоја блиска галаксија. Велам како сонце затоа што сè уште ја чувствуваме твојата топлина во нашите животи. Не ни даде време да се подготвиме за таа последна разделба, не стигнавме ни црнина да купиме како што доликува, па те испративме во она што прво го најдовме меѓу нашите алишта.

Неретко среќавам луѓе кои те виделе само неколку пати. Велат дека беше прекрасна личност. Ме интересира што би ми рекле да ја имаа таа среќа да те запознаат онака како што те запознав јас.

Нокта кога не напушти бев лут, дури и гневен, на она што, јас и ти, го нарекувавме "таксират". Твојата добра и благородна душа, едноставно, не била создадена за долг престој на овој свет.

Признавам, бев лут и на Господа затоа што мислам дека себично те отргна од нас за да му бидеш близу.

Твојот пријател,
Сашко Дисоски

Sotir Spasevski (1953-2005)

Sotir Spasevski rođen je 1953. godine u Bitoli gdje je završio glazbenu školu te istovremeno pjevao uz očev orkestar mandolina. U početku se posvetio zabavnoj glazbi te je u rock sastavima svirao klavijature, bubnjeve, solo i bas gitaru, ali i pjevao. Došavši u Zagreb postao je stalnim članom Opere HNK te na inicijativu prijatelja započeo školovati glas kod poznatog tenora zagrebačke Opere Stojana Stojanova Gančeva. Do danas o Sotiru Spasevskom mnogi su hrvatski dirigenti izrazili svoje oduševljenje poput Pavla Dešpalja, Zorana Juranića, Miroslava Homena, Mladena Tarbuka, Mladena Bačiča, Saše Britvića. Suradnici i kritičari Spasevskog uvijek ističu njegovu muzikalnost, ritmičku sigurnost te scensku uvjerljivost. Od brojnih uloga koje je pjevao spomenut ćemo Levija iz Nikole Šubića Zrinskog, Mlinara Simu iz Ere, Figara iz Rossinijevog Seviljskog brijača, Germonta iz Traviate, Grofa Lunu iz Trubadura, Nabucca i Don Carlosa, Marcella u La Bohème, Michelea u Plaštu, Onjegina iz istoimene opere Čajkovskog i Sulpicea u Kći pukovnije.

Sotir Spasevski je od 1998. godine u Koncertnoj dvorani Vatroslava Lisinskog nastupao jedanput. Trenutno nema predviđenih budućih nastupa u Dvorani.

Sparkling Quality Wines

Skovin

PIJENJUSAVO SUHO I POLU-SUHO VINO
GEOGRAFSKOG PODRIJETLA

Prvi hrvatski proizvod sekundarne fermentacije vina u staklenim flašama i višegodišnjeg sazrijevanja. Ovaj način proizvodnje pjenušavih vina je poznatiji kao klasična metoda. Jasno, svježije, elegantno, blijedo zlatne boje, arome limuna i konstantne pjenušavosti. Poslužuje se rashlađeno na temperaturi od 6° do 8° C.

SKOVIN

SPARKLING DRY QUALITY WINE &
SPARKLING SEMI-DRY QUALITY WINE

Top quality product obtained by secondary fermentation of wines in glass bottles and perennial maturing. This way of producing sparkling wines is known as a classic method. Clear, fresh, elegant, pale-gold colour, lemon aroma, persistent sparkling. Best when served chilled at temperature from 6° to 8° C.

Neto 0,75 l.

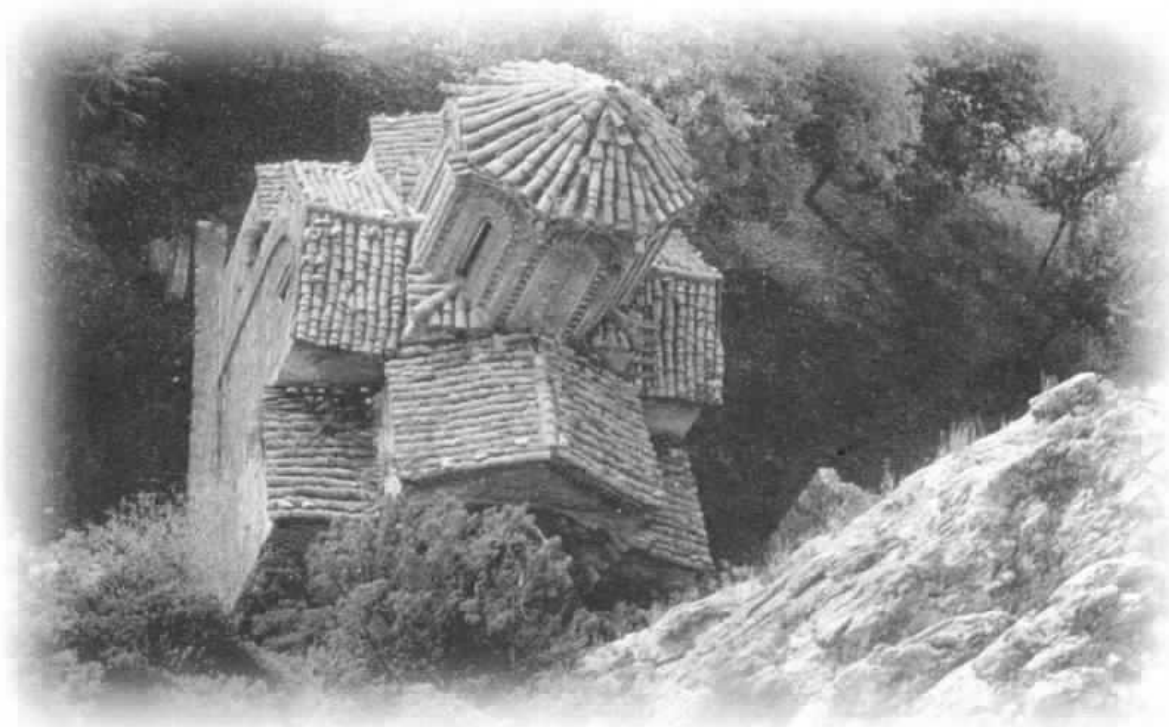

Neto 0,75 l.

SKOVIN

СВЕТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ ЧУДОТВОРЕЦ

Поради многубројните чуда
што ги направил, покрај свете-
шескиот, го носи и епитетот
Охридски Чудотворец

На 8. декември празнуваме во чест и слава на свети Климент Охридски Чудотворец. Свети Климент го чествуваме како светител и просветител со особени заслуги за македонскиот народ и Македонската Православна Црква. Тој е еден од најмудрите и најталентираните ученици на свети Кирил и свети Методи. По Упокојувањето на светите браќа Кирил и Методи, под притисок на германското духовништво, ја напуштил Моравија и се упатил кон југ, заедно со: Наум, Горазд, Сава и Ангелариј.

Откако свети Климент пристигнал во Македонија, основал манастир во Охрид и развил голема архипастирска дејност. Го разгорел огнот на просветата, основал училиште и оспособил околу 3500 ученици за просветителска и свештеничка мисија. Некои од нив ги произвел за читеци, а некои ракоположил за ђакони и свештеници, па ги задолжил да ја шират евангелската наука за културно, морално и религиозно да го воздигнат народот.

Свети Климент е основоположник и патрон на Македонската Православна Црква. Неговиот светителски и просветителски лик, пројавуван и во чудотворната моќ, завзема највисоко место на скалилото на македонската православна стварност. Неговата мудрост и скромност се неисцрпен извор на витални сили на поколенијата по него. А светителскиот дух длабоко се вкоренил во

свеста на македонскиот народ и низ векови ги бодрел и се уште ги закрепнува во надминување на сите видови тешкотии и искушенија.

Се упокоил во Охрид, во 916. година, откако вложил голем труд на нивата Господова и многу верно и достоинствено Му послужил на Бога.

За неговиот, на Бога, угоден живот на земјата, Господ го овенчал со светителски ореол и му дарувал чудотворна моќ. Поради многубројните чуда што ги направил, покрај светителскиот, го носи и епитетот – Охридски Чудотворец.

Моштите на свети Климент во 1952. година биле пренесени во црквата Свети Никола Геракомија во Охрид, а во 1991. година се вратени и положени во црквата Света Богородица Перивлепта, позната како Свети Климент. Чинот на враќањето на моштите беше проследен со многу свечености.

Во 2002. година, по изградбата на манастирот Свети Климент и Пантелејмон на старите темели на Плаошник, пак, со особена заложба Светиот Архиепископски Синод на Македонската Православна Црква, се пренесени и положени за вечна почивка во првобитниот гроб на Свети Климент, што самиот, пред да се пресели во небесната Црква, го изградил во храмот што му го посветил на Свети Пантелејмон.

Светителскиот култ на свети Климент како во Македонија така и во целиот свет каде што има Македонци, е изразен во безброј цркви и манастири, но и во многу образовни установи и институции.

о. К. В.

Кујна

ПИТА СО МАКАРОНИ

Потребно (за 6 лица):

- 500 г. брашно
- 250 г. путер
- 1 јајце
- 1 жолчка
- 300 г. макарони
- 1 морков
- страк целер
- главица кромид
- 1 тиквичка
- 200 г. "месо" од домати
- 100 мл. бешамел сос
- 120 г. полумек кравјо сирење
- 20 г. рендан кашкавал
- 2 лажици млеко
- 2 лажици маслиново масло
- сол
- црн пипер

1. Замесете тесто од брашното, путерот исечен на коцки, јајцето, малку сол и црн пипер. Завиткајте го тестото во фолија и оставете го на свежо место 10 минути. Потоа оставете настрана третина од тестото, а остатокот расукајте го до дебелина од 5 мм.

2. Намастете и набрашнете еден калап со високи рабови и дијаметар од 22 цм. Со тестото прекријте ги дното и рабовите. Потоа целото тесто прекријте го со фолија и оставете го во помалку ладниот дел од фрижидерот, заедно со тестото што го оставивте настрана.

3. Исечкајте ги морковот, целерот и кромидот, па пржете ги на масло. Додајте ги тиквичката исечена на коцки и исечканото "месо" од домати, посолете ги, попиперете ги и пржете ги 15 минути. Сварете ги макароните, исцедете ги и зачинете ги со подготвениот сос, бешамелот, ренданиот кашкавал и сирењето исечкано на коцки. Добро измашајте ги, па ставете ги во калапот.

4. Останатото тесто расукајте го во круг со дијаметар колку и калапот. Со ова тесто затворете го калапот и зацврстете ги рабовите.

5. Тестото што ќе остане вишок расукајте го и исечете мали ѕвездички. Премачкајте ја површината на питата со жолчката изматена со млеко. По рабовите и во средината залепете ги ѕвездичките. Премачкајте ги и нив со мешавината од жолчка и млеко.

Ставете ја питата во рерна загреана на 180 степени и печете ја половина час, или додека не зарумени по површината. Оставете ја да отстои уште 5 минути, извадете ја питата од рерна и сервирајте ја.

ЧОРБА ОД ПРАЗ СО ПРШУТА

Потребно (за 4 лица):

500 г. праз
200 г. зелка
1 компир
1 лажица брашно
1,2 л. зеленчукова супа
1 лажица исечкан копар
4 лажици маслиново масло
50 г. пршута
сол
црн пипер

Подготовка: Излупете го компирот и исечете го на коцки. Празот очистете го и исечете го на кругови (оставете настрана 3 лажици), а зелката на резанки. Сите состојки пржете ги на 3 лажици масло. Посипете ги со брашното и мешајте ги. Полијте ги со зовриената супа и оставете ги да зовријат повторно. Потоа намалете ја температурата и варете ја супата 10 минути.

Испасирајте ја, посолете ја, поперете ја и продолжете да ја варите уште 10

минути. Во меѓувреме испржете го останатиот праз на останатото масло, посолете го и зачинете го со копар. Сервирајте ја супата со испржениот праз и со пршутата исечена на тенки ленти.

СВИНСКО ФИЛЕ СО КАРИ

Потребно (за 4 лица):

600 г. свинско филе
2 лажици мед
3 лажици лут сенф
4 лажици масло
китка магнонос
ловорови листови
1 лажица кари
сол

Подготовка: Измешајте го медот со сенфот и карито, посолете ги, додајте го маслото и ситно исечканиот магнонос, па со добиената смеса премачкајте ја целата површина на месото.

Намастете една тава со 2 лажици масло, во неа ставете го месото и печете го на 220 степени час и половина. Полевајте го повремени со сосот од печењето.

Месото ставете го во чинија за сервирање, исечете го на тенки парчиња и полејте го со сосот од печењето. Гарнирајте го со лорови листови.

ЕНИГМАТИКА

"ВЕЧЕР-КОТЕЛЕЦ"	АМЕРИКАНСКА АРТИСТКА	ЗНАМЕНО ДРЕВО	СЕЛО ВО ГЕВГЕЛИНСКО	АРТИСТАТА ДЕ КАРИО	ЕДЕН ХЕМИСКИ ЕЛЕМЕНТ	ГРАД ВО РУСИЈА	АНГЛИСКО ИМЕ (ПОЧАТОК)	ВИД СРЕДНЕ
АМЕРИКАНСКА АРТИСТКА НА ФОТОСОТ								
ДИГАЛКА КРАН								
ГРАД ВО СРБИЈА								
НОРВЕШКА		РЕКА ВО ИНОГОЛЈА					ФЛОРОР	
ФРАНЦУСКИ ПОЕТ, ПОП				СТРАК ИМЕ				
СЛОВЕНСКИ РЕЗЕРВ						ИВО СЕРДАР		
ПРОСТОДУШНОСТ						ГРАЧЕ ВО ИТАЛИЈА		
БРАГАН СТОЈКО-ВИК			ГРАД ВО ЈАПОНИЈА					ЗАБАК
ВРВ НА ШМА-ЛАНТЕ								
							ЖИТЕЛКИ НА АЗИЈА	РАДНУС
							МУСЛИМ ИМЕ	Г.Л.
							ДОБРО-ВОЛЕЦ	СТАРО-РИМСКИ ПОЗДРАВ
								КРЧОВСКИ
ПОГЛЕД (ГРЧ)							ДРЖАВА ВО ЈУЖНА АМЕРИКА	
ТЕЛО ШТО ОСЦИЛИРА							ДОБИРИНА	
ЧУСТВО					ИМЕ		ЗЕОР (АРХ)	
					СПАМНИЧЕ		КОЈКА, ХАЗАРД	
СТОЈАН ТАРА-ПУЗА			ЖИТЕЛКА НА ИСТРА					АРТИСТАТА МАКАРН
			ТОРНА ЗА НА ГАЗАР					БАВНИ
РИМСКИ ГОВОРИК И ФИЛОСОФ						ДРЖАВА ВО АФРИКА		КЕЛВИН
						АВСТРИЈСКИ КОМПОЗИТОР		ТРОЛО ЗА ОБИЦИ
ИВАГНАРИЈА ЕДИНИЦА		ДОЛГ ВРЕМЕН ПЕРИОД			ГРАД ВО РУСИЈА			
		ИТАЛЈАНСКИ			ОРГАНСКИ РАДИКАЛ		НОЗДРИ	
		УСНИЦА					УСНИЦА	
ЖИТЕЛКА ТВОРБА ВО ЗЕЛЕНИТЕ						ИЗУЧУВ НА ЧОВЕКОВО ТЕЛО		
						ДЕЛ ОД РАКАТА		
ГРАД ВО КАМЕРУН				СОЛУЗНА ИНДИСКА ДРЖАВА				ТУРСКА РАДИО-ТЕЛЕВИЗИЈА
				РЕКА ВО УКРАИНА				
ИТВИНО-ЛИНИСТ И КОМПОЗИТОР						АРГОН		
						"ОЛИМПИСКИ ИГРИ"		
							ТУСАР	
							ТОРНИО	
ОТО ЛИМОН-ТАЛ			НАЦИОНАЛЕН ПАРК ВО САД					РОМАН РОМАН
			ЈОД					ЕДНА СОП-ЛАСКА
ПЛАНИНА ВО СРБИЈА						ДЕТАЛЕН ОУГО НА ВАЖЕН НАСТАН		

И оваа година издавачката дејност на Заедницата на Македонците во Република Хрватска ќе биде збогатена со неколку нови книги. Една од нив е и "Монографија на д-р Никола Гроздановски". Овој наш истакнат и ценет доктор по медицина, скоро целиот свој живот своите емоции ги преточува на сликарските платна, па зад себе има бројни

уметнички творби, кои ги има претставено на повеќе од 150 самостојни и групни изложби во Хрватска, Македонија но и во неколку странски земји.

Токму затоа овојпат "Македонски глас" ви презентира дел од оваа Монографија, која наскоро ќе излезе од печат во издание на "Репро-колор" од Загреб.

М. А. В

Никола Гроздановски
"Јавачка", 2002

GR Kole
2002.